

UZASADNIENIE

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001, będący przedmiotem niniejszego zarządzenia, zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628, 842), jest dokumentem planistycznym sporządzanym przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony przedmiotów ochrony znajdujących się w jego obrębie. Dokument ten, opracowany został zgodnie z przepisami powyższej ustawy, to jest art. 28 ust. 5, na podstawie którego regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Tryb oraz zakres prac na potrzeby sporządzenia projektu planu zadań ochronnych, określony został w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.).

Dokument ten, w myśl art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Obszar Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L. 1992. 206.7 ze zm.). Przedmiotowy Obszar został zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (decyzja notyfikowana jako dokument nr C (2007) 5403 - (2008/25/WE) (Dz. Urz. UE L 12 z 15.01.2008, s. 383)). Obszar zamieszczony jest obecnie w Decyzji Wykonawczej Komisji Europejskiej z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia szóstego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region

biogeograficzny (decyzja notyfikowana jako dokument nr C(2012) 8135) - (2013/23/UE), opublikowana w dniu 26 stycznia 2013 r. (Dz. U. UE. L. 2013. 24. 58, s.243)).

Plan zadań ochronnych sporządzony został dla całego obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Zważywszy, że obszar Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 znajduje się na obszarze działania Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, projekt planu zadań ochronnych dla niniejszego Obszaru sporządził Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.

W toku prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 oraz zidentyfikowano następujące przedmioty ochrony:

- 1) 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*),
- 2) 6120* Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*),
- 3) 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- 4) 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- 5) 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*),
- 6) 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- 7) 91D0* Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne),
- 8) 6177 Modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*,
- 9) 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
- 10) 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*.

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001, dokonano oceny stanu gatunków zwierząt i siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony oraz zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla poszczególnych przedmiotów ochrony.

Wszystkie siedliska nieleśne będące przedmiotem ochrony na terenie Ostoi Bagno Całowanie to zbiorowiska nieklimaksowe, całkowicie lub w znacznej mierze półnaturalne, ukształtowane pod wpływem działalności człowieka, to znaczy wylesień i użytkowania głównie kośnego lub pastwiskowego. Skład gatunkowy zbiorowisk w takiej formie, w jakiej są one chronione ukształtował się pod wpływem tradycyjnej, ekstensywnej gospodarki bez nawożenia.

Roślinność muraw stabilizowana jest, i w dużej mierze kształtowana, na skutek ekstensywnej gospodarki pasterskiej. Szybkie procesy sukcesyjne wiążą się z koniecznością stałego i umiarkowanego niszczenia pokrywy roślinnej. Dlatego też zarzucenie pasterstwa / brak wypasu stanowi zagrożenie dla siedlisk murawowych. W przypadku ciepłolubnych muraw napiaskowych niekorzystne procesy sukcesyjne związane są również z zaniechaniem koszenia.

Utrzymanie siedlisk łąkowych związane jest ze specyficznym typem gospodarki łąkarskiej oraz z wypasem. Dlatego też zaniechanie koszenia / brak wypasu stanowi zagrożenie dla siedlisk łąkowych, w szczególności dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych. Z drugiej strony zbyt intensywne koszenie / wypas lub intensyfikacja koszenia również mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla siedlisk łąkowych.

Po zaniechaniu użytkowania zbiorowiska muraw i łąk podlegają spontanicznej sukcesji wtórnej, w tym ekspansji gatunków drzewiastych, prowadzącej w końcowym etapie do zbiorowisk

leśnych. Nowe obszary leśne powodują zmniejszenie areálu siedlisk przyrodniczych chronionych w ramach obszaru Ostoja Bagno Całowanie. Zmianie składu gatunkowego sprzyja również obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych.

Niekorzystnym zjawiskiem obserwowanym na ciepłolubnych, śródładowych murawach napiaskowych jest bezpośrednie niszczenie roślin (ich wrywanie), w szczególności gatunków charakterystycznych dla wyżej wymienionego siedliska przyrodniczego, co prowadzi do ubożenia gatunkowego fitocenozy. Mechaniczne niszczenie roślinności związane z niekontrolowanym ruchem pojazdów mechanicznych również może zagrażać przedmiotom ochrony. Istniejącym zagrożeniem dla muraw jest pozyskiwanie piasku oraz ich rozkopywanie i fizyczne niszczenie. Powyższe działania, wraz ze zbyt częstym wypalaniem całych płatów siedlisk, mogą prowadzić do niekorzystnych zmian ich składu gatunkowego.

Różnego rodzaju inwestycje, zarówno planowane, jak i zrealizowane, mogą powodować (szczególnie w skumulowaniu) znaczące negatywne oddziaływania na przedmioty ochrony. Z uwagi na brak jednoznacznych danych dotyczących rzeczywistej korelacji pomiędzy stanem zachowania przedmiotów ochrony, a poszczególnymi zamierzeniami inwestycyjnymi zakwalifikowano powyższe działania do zagrożeń potencjalnych, które winny być szczegółowo zbadane i monitorowane.

Głównym zagrożeniem dla borów i lasów bagiennych jest przesuszenie, które intensyfikuje procesy sukcesji. Powyższe zjawiska powodują przekształcenia w siedliskach przyrodniczych chronionych w ramach obszaru Ostoja Bagno Całowanie, a także zmniejszenie ich areálu.

Zaniechanie tradycyjnego ekstensywnego użytkowania łąk wpływa również na populację występujących na obszarze motyli. Zasadniczymi zagrożeniami dla motyli są: zbyt intensywne koszenie, nieodpowiedni termin koszenia, nieodpowiednia wysokość koszenia oraz zbyt intensywny wypas na łąkach stanowiących siedliska motyli. Z drugiej strony zagrożeniem dla motyli będących przedmiotami ochrony na terenie obszaru Ostoja Bagno Całowanie jest całkowite zaniechanie kośnego użytkowania terenów / wypasu, prowadzące do zarastania łąk, w tym do sukcesji gatunków wypierających rośliny żywicielskie. Usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej również powoduje niekorzystne zmiany w siedliskach motyli. Powstawanie nowych obszarów leśnych powoduje zmniejszanie areálu siedlisk gatunków chronionych w ramach obszaru Ostoja Bagno Całowanie. Nie bez wpływu na pogorszenie się stanu siedlisk motyli pozostaje również wydobywanie torfu oraz zaburzanie równowagi hydrologicznej obszaru. Czerwończyka nieparka można często spotkać w strefie brzegowej zbiorników wodnych oraz w rejonie rowów melioracyjnych. Zagrożeniem dla powyższego gatunku są więc wszelkie prace prowadzone w powyższych lokalizacjach.

W Obszarze nasila się antropopresja w różnych negatywnych formach, wśród których najważniejsze to: intensywne zagospodarowanie, związane z działalnością człowieka zaśmiecanie i zanieczyszczanie terenu, zbyt intensywne nawożenie azotem, obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych, prowadzące do zmiany i uproszczenia składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych oraz siedlisk motyli chronionych w ramach obszaru Ostoja Bagno Całowanie.

W toku dalszych prac, określone zostały cele oraz konieczne do podjęcia działania ochronne, dzięki którym cele te winny zostać osiągnięte w perspektywie 10 lat.

Stan rozpoznania poszczególnych siedlisk jest zróżnicowany, ale praktycznie dla wszystkich jest niewystarczający, zarówno pod względem znajomości ich całkowitej powierzchni, liczby rozmieszczenia stanowisk / płatów na całym obszarze oraz obecnej struktury / statusu z punktu widzenia fitosocjologicznego. Tym samym trudno dokonać dokładnej weryfikacji aktualności danych i listy siedlisk ze Standardowego Formularza Danych. Na podstawie wstępnych analiz, dostępnych danych oraz weryfikacji terenowej można przypuszczać, że zmiany te mogą być znaczące. Dlatego pierwszym i podstawowym zadaniem jest wykonanie aktualnej i dokładnej inwentaryzacji terenowej. Na jej podstawie będzie można precyzyjnie określić cele działań ochronnych i planować ewentualnie kolejne działania ochronne. Z uwagi na fakt, że siedliska łąkowe i murawowe są bardzo cenne

i stanowią jeden z najważniejszych przedmiotów ochrony na tym obszarze, niezależnie od precyzyjnej inwentaryzacji, diagnozy fitosocjologicznej i waloryzacji, przywrócenie na siedliskach ekstensywnej gospodarki oraz przeciwdziałanie sukcesji wtórnej i powstrzymanie spadku poziomu wód gruntowych są jednym z podstawowych pilnych zabiegów ochronnych. Dlatego stosując zasadę przezorności proponuje się czynną ochronę siedlisk przyrodniczych na powierzchni wyznaczonej wszędzie tam, gdzie zbiorowiska te były podawane (miejsce potencjalnego występowania lub miejsce możliwego odtworzenia siedlisk). W ramach przedmiotowego planu zadań ochronnych zaprojektowano również działania edukacyjne i promocyjne skierowane do rolników.

Zasadniczym celem działań ochronnych dla czerwończyka fioletka jest utrzymanie jego populacji na obecnym poziomie, a więc nie mniejszym niż 1000 osobników dorosłych / pokolenie. Modraszek telejus jest gatunkiem będącym wskaźnikiem cennych zbiorowisk roślinnych to jest łąk trzęślicowych. Stan jego populacji na obszarze określono jako zły. Wobec degeneracji jego siedlisk celem działań ochronnych jest zapobieganie dalszemu spadkowi jego liczebności i utrzymanie populacji na poziomie nie niższym niż obecnie (nie mniej niż 250 osobników dorosłych / rok). Czerwończyk nieparek na terenie obszaru Ostoja Bagno Całowanie rozpoznany został w stopniu niewystarczającym. Zaprojektowanie celów i działań ochronnych możliwe będzie dopiero po ustaleniu stanu zachowania wyżej wymienionego gatunku. Należy podkreślić, że stopień rozpoznania rozmieszczenia siedlisk motyli, będących przedmiotami ochrony, jest dobry jedynie w centralnej części obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dlatego też celem działań ochronnych jest również uzyskanie pełnych informacji na temat rozmieszczenia płatów siedlisk poszczególnych gatunków, ich powierzchni oraz parametrów ich stanu. Doprecyzowanie wiedzy na temat przedmiotów ochrony umożliwi uzupełnienie weryfikację i katalogu działań ochronnych. Mając na uwadze konieczność poprawy jakości siedlisk motyli zaprojektowano pilne zabiegi ochronne takie jak: optymalizacja metod gospodarowania (terminy i częstotliwość koszenia), usuwanie podrostu drzew i krzewów, walka z roślinami inwazyjnymi, jak również zapobieganie zaniechaniu sposobów użytkowania sprzyjających gatunkowi.

Dane dotyczące torfowisk przejściowych i trzęsawisk oraz górskich i nizinnych torfowisk zasadowych o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, są bardzo rozbieżne. Obecnie trudno określić status fitosocjologiczny, powierzchnię, jak też stan zachowania wyżej wymienionych siedlisk przyrodniczych. W związku z powyższym kwestie identyfikacji zagrożeń, zaprojektowania działań związanych z ochroną czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, pozostawiono do weryfikacji w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych, po uprzedniej szczegółowej inwentaryzacji terenowej przedmiotowych siedlisk.

Z uwagi na konieczność przygotowania wytycznych, dotyczących realizacji działań regulujących poziom wód gruntowych, opracowania zasad monitorowania poziomu wód w obrębie Obszaru oraz doprecyzowania działań ochronnych w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów ochrony, kwestia potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 oceniona zostanie w trakcie obowiązywania planu zadań ochrony.

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych dokonano analizy dokumentów planistycznych takich jak:

- 1) Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obejmujący teren wsi: Sobienie Biskupie, Sobienie Szlacheckie, Sobienie Kielczewskie Drugie. Biuro Planowania Rozwoju Warszawy S. A. Warszawa/Sobienie Jeziory 2005;
- 2) Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osieck. E. Krakowska, K. Bald, M. Żabicki, współpraca: W. Gradowski, M. Nowicki, B. Wiaderna. Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Miast i Osiedli Teren Sp. z o. o. Łódź, 2001. Plan na lata: 2001-2011;
- 3) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Celestynów, Urząd Gminy Celestynów, Celestynów, 1999;

- 4) Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sobienie Jeziory, zatwierdzonego uchwałą nr IV/15/02 Rady Gminy Sobienie Jeziory z dnia 30 grudnia 2002 r. w części obejmującej obszar wsi Sobienie Biskupie, Sobienie Szlacheckie i Sobienie Kiełczewskie Drugie, Zespół autorski: główny projektant: M. Świetlik; autorzy: P. Jaworski, J. Skorupski, Biuro Planowania Rozwoju Warszawy S. A., Warszawa/Sobienie Jeziory, 2005;
- 5) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osieck, Z. Bronowicki, B. Olczak, W. Mogielnicka, Brol Systemy Przestrzenne, Warszawa, 2007

oraz wskazano potrzebę aktualizacji i weryfikacji niektórych zapisów dokumentów planistycznych.

Granice obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 przedstawiono na załączniku mapowym oraz opisano w oparciu o współrzędne punktów załamania granicy obszaru w układzie PL – 1992.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska zawartym w piśmie z dnia 9 stycznia 2014 r. znak DP-074-55/51570/13/KP i z dnia 9 stycznia 2014 r. znak DP-074-56/52041/13/KP, numerowanie zarządzeń regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, jest praktyką nie mającą oparcia w obowiązujących przepisach prawnych i nie powinno być stosowane. Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718), podstawą do ogłoszenia aktu normatywnego lub innego aktu prawnego, jest akt w formie dokumentu elektronicznego, sporządzany w postaci strukturalnych tekstów XML, opatrzony przez upoważniony do wydania aktu organ bezpiecznym podpisem elektronicznym. Celem spełniania przy tworzeniu aktów prawnych wszystkich ustawowych wymogów, został opracowany i wdrożony w życie program Edytor Aktów Prawnych XML, z którego Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zobowiązany jest korzystać. W trakcie prac nad przygotowaniem wersji elektronicznej projektu zarządzenia, okazało się, że program ten nie przewiduje całkowitego zdjęcia numeracji zarządzeń. Dopuszcza on jedynie możliwość wyłączenia wyświetlania numeru aktu prawnego w zakresie ograniczonym wyłącznie do jego tytułu, natomiast nie usuwa on numeru zarządzenia, jaki wyświetlany jest w sporządzonych do niego załącznikach. W takiej sytuacji, niewidoczny w tytule zarządzenia numer jest automatycznie nadawany w kolejnych załącznikach. W konsekwencji otrzymujemy zarządzenie, w którym nie zdjęto jego numeracji, a jedynie w ograniczonym zakresie przedstawiono jej wyświetlanie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zgłosił telefonicznie ten problem w dniu 27 stycznia 2014 r. do ABC PRO, firmy odpowiadającej za jakość techniczną Edytor Aktów Prawnych XML. Zgłoszenie zostało przyjęte i zakwalifikowane, jako błąd programu, w zakresie którego program zostanie poprawiony. Z chwilą, kiedy ABC PRO wyeliminuje ten błąd, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska, zaprzestanie numerowania publikowanych w dzienniku urzędowym zarządzeń.

Na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje m. in. obowiązek podania do publicznej wiadomości informacji o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych. Ponadto, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, sporządzający projekt obowiązany jest zapewnić możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, 1238), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu oraz zamieścić projekt w publicznie dostępnych wykazach - art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a) wyżej wymienionej ustawy. Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien również umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu.

W ramach opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zapewnił wszystkim zainteresowanym możliwość udziału w pracach związanych ze sporządzaniem przedmiotowego projektu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, w dniach 20 września 2011 r. oraz 4 listopada 2011 r. podał do publicznej wiadomości odpowiednio informację o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 oraz informację o przystąpieniu do opracowania planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000. Zawiadomienia ogłoszono na terenach gmin położonych w obrębie Obszaru w sposób zwyczajowo przyjęty, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz na stronie internetowej organu sprawującego nadzór nad projektem – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie. Zawiadomienie zawierające informację o przystąpieniu do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zostało również opublikowane w dzienniku Rzeczpospolita (wydanie sobotnio – niedzielne: 8-9 października 2011 r.).

Umożliwienie zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udziału w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, zapewniono poprzez organizację cyklu spotkań warsztatowych. Spotkania dyskusyjne odbyły się w dniach 8 i 15 października 2011 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Celestynowie, w których uczestniczyło odpowiednio 18 i 14 osób. W spotkaniach udział wzięli przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, przedstawiciele lokalnych władz samorządowych, instytucji państwowych, mieszkańców oraz organizacji ekologicznych. Zebrania miały charakter warsztatów, a ich głównym celem była wnikliwa dyskusja kolejnych etapów powstawania projektu Planu w celu wyjaśnienia spornych kwestii i działań w obrębie obszaru Natura 2000. Poza tym, próbowano określić bezpośrednie i potencjalne zagrożenia dla obszaru Ostoja Bagno Całowanie, a następnie ustalić działania, które są konieczne do zachowania występujących na tym terenie siedlisk oraz gatunków. W każdej chwili uczestnicy spotkań mogli przerwać prowadzącemu w celu zadania pytania, bądź podzielenia się swoimi uwagami.

W ramach prac nad sporządzaniem planu zadań ochronnych utworzono Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW), w którego skład weszli przedstawiciele: Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Celestynów, Polskiego Klubu Ekologicznego Koło „Otwockie Sosny”, Centrum Ochrony Mokrdeł oraz reprezentanci władz samorządowych.

Wyniki poszczególnych etapów prac, w formie szablonu dokumentacji projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001, zamieszczono na Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej (PIK), prowadzonej przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska (pzo.gdos.gov.pl).

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych projekt zarządzenia, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, został wyłożony w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

O wyłożeniu projektu zarządzenia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:

- 1) wywieszenie obwieszczenia znak WPN-II.6320.79.2013.JS, w dniu 4 października 2013 r. w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronie

internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (<http://bip.warszawa.rdos.gov.pl>),

- 2) wywieszenie obwieszczenia z dnia 4 października 2013 r. w siedzibie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego oraz urzędów gmin i starostw, których zasięg działania obejmuje obszar Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001,
- 3) umieszczenie obwieszczenia na łamach gazety „Nasz Dziennik” w dniu 4 października 2013 r.,
- 4) zawiadomienie w dniu 4 października 2013 r. drogą elektroniczną członków Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) o wyłożeniu projektu zarządzenia.

W ramach przeprowadzonego 21 dniowego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu planu zadań ochronnych wnieśli: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, Nadleśnictwo Celestynów, Biuro Ochrony Środowiska PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrala, Spółka Wodna Podbiel, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział Warszawa Inspektorat Otwock z siedzibą w Sobiekursku, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Wójt Gminy Osieck i osoby prywatne. Sposób rozpatrzenia uwag i wniosków przedstawiono w Tabeli nr 1 do uzasadnienia.

Uwzględnienie niektórych ze zgłoszonych uwag i wniosków wiązało się z koniecznością dokonania znaczących zmian w treści projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Ponadto w ramach przeprowadzonego udziału społeczeństwa nie dołączono załączników graficznych, na które powołano się w treści projektu zarządzenia. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zdecydował o przeprowadzeniu ponownych konsultacji społecznych projektu zarządzenia.

O ponownym wyłożeniu projektu zarządzenia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:

- 1) wywieszenie obwieszczenia znak WPN-II.6320.86.2013.JS, w dniu 25 listopada 2013 r. w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (<http://bip.warszawa.rdos.gov.pl>),
- 2) wywieszenie obwieszczenia z dnia 25 listopada 2013 r. w siedzibie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego oraz urzędów gmin i starostw, których zasięg działania obejmuje obszar Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001,
- 3) umieszczenie obwieszczenia na łamach gazety „Gazeta Prawna” w dniu 25 listopada 2013 r.,
- 4) zawiadomienie w dniu 25 listopada 2013 r. drogą elektroniczną członków Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) o wyłożeniu projektu zarządzenia.

W ramach przeprowadzonego 21 dniowego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu planu zadań ochronnych wnieśli: Wójt Gminy Osieck oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, Nadleśnictwo Celestynów. Sposób rozpatrzenia uwag i wniosków przedstawiono w Tabeli nr 2 do uzasadnienia.

Projekt planu zadań ochronnych został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) – pismo z dnia 20 stycznia 2014 r. znak LEX-III.0521.2.1.2014.LK.

Tabela nr 1. Zestawienie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych, przeprowadzonych w dniach 4 – 25 października 2013 r., do projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 wraz z informacją o sposobie ich rozpatrzenia.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę do projektu planu zadań ochronnych Ostoja Bagno Całowanie PLH 140001	Treść uwagi do projektu planu zadań ochronnych Ostoja Bagno Całowanie PLH140001	Sposób rozpatrzenia	Uzasadnienie	Uwagi
1	Pan Marcin Kutera	<p>„W powyższym wykazie gatunków, które są przedmiotem ochrony nie wymieniono ważki zalotki większej (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>) kod 1042. Gatunek ten został przeze mnie stwierdzony (w tym udokumentowany fotograficznie i na filmie) na dwóch stanowiskach na terenie Bagna Całowanie. Stan populacji ma się dobrze na dwóch stanowiskach - na jednym można ocenić na FV na drugim U1 (liczono osobniki orientacyjnie w różnych latach od 2010 do 2013 roku, natomiast nie liczono wylinek). Dokładnych badań inwentaryzacyjnych zgodnie z metodyką przyjętą za publikacją wydaną przez GIOŚ nie dokonywano, gdyż nikt nie proponował takiego zlecenia, a także ze względu na to, iż jest to gatunek objęty ochroną i nie posiadano stosownych zezwoleń zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody na prowadzenie takich badań. Gatunek ten należy niezwłocznie wprowadzić</p>	Uwaga nie - uwzględniona.	<p>Zarządzenie może odnosić się jedynie do tych gatunków i siedlisk, które są wymienione w aktualnym Standardowym Formularzu Danych oraz, które stanowią przedmioty ochrony w obszarze. W związku z tym, uwzględnienie nowo stwierdzonego gatunku / siedliska w zarządzeniu wymaga uprzednio zmiany Standardowego Formularza Danych, zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczącymi wprowadzania nowo zinwentaryzowanych gatunków lub siedlisk przyrodniczych do standardowych formularzy danych jako przedmiotów ochrony. Nadanie danemu siedlisku / gatunkowi konkretnej oceny reprezentatywności / populacji w obszarze powinno opierać się na najbardziej aktualnych i dostępnych danych naukowych. Jednocześnie zalotkę większą <i>Leucorrhinia pectoralis</i> wprowadzono do dokumentacji do planu zadań ochronnych jako gatunek z oceną D (zasoby gatunku nie są dobrze</p>	Uwaga zgłoszona drogą elektroniczną w dniu 25 października 2013 r.

		jako przedmiot ochrony, następnie powinna być zlecona inwentaryzacja gatunku, po której to można ustalić zalecenia ochronne do planu zadań ochronnych”.		rozpoznane w danym obszarze, konieczna inwentaryzacja terenowa), który na podstawie dostępnej wiedzy należy uwzględnić przy zmianie Standardowego Formularza Danych. Zmiana oceny D na wyższą, a tym samym nadanie statusu przedmiotu ochrony, będzie możliwa po uzupełnieniu informacji i uwzględnieniu dostępnych danych naukowych, specyfiki gatunku, charakterystyki zagęszczenia oraz konieczności zapewnienia właściwej ochrony przedmiotów ochrony i funkcjonowania sieci Natura 2000.	
2	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie	„W myśl rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu .zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (§ 3, pkt. 6, lit, f) koszt wszelkich działań wykonywanych w ramach PZO musi być oszacowany. Zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w sprawie opracowania planu zadań ochronnych, za wystarczające uznaje się zamieszczenie szacunku kosztów, jedynie w dokumentacji planu. Jednakże dokumentacja projektu planu, nie jest integralną częścią zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, a co za tym idzie, nie jest dokumentem ogólnodostępnym. Jako, że plany zadań ochronnych powinny być oparte na "wspólnym zrozumieniu" potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych, a osiągnięciu tego celu służy między innymi transparentność, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie wnioskuje o	Uwaga nie-uwzględniona	Zakres projektu zarządzenia jest zgodny z załącznikiem nr 1 „Projekt szablonu zarządzenia RDOŚ” do wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”. Powyższy szablon nie przewiduje zawarcia w treści zarządzenia szacunku kosztów realizacji działań ochronnych. Dane te zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.) stanowią integralną część dokumentacji do projektu planu zadań ochronnych.	Uwagi zgłoszone drogą pisemną w dniu 24 października 2013 r.

	zamieszczenie szacunku kosztów realizacji działań ochronnych również w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska”.			
	„W załączniku przedstawiono wszystkie przedmioty ochrony oraz cele jakie należy osiągnąć poprzez realizację niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000 działań ochronnych. Precyzując cele wykonawca określił pewne minimalne powierzchnie i liczebności, w przypadku gatunków motyli, które po 10 latach obowiązywania planu zadań ochronnych należy osiągnąć. Zdaniem RDLP w Warszawie tak dokładne określenie liczebności chronionych gatunków motyli dla obszaru, którego powierzchnia przekracza 3 400 ha jest bardzo trudne, a często wręcz niemożliwe. Wykonanie liczeń opiera się na przyjętych metodach statystycznych, które są obarczone pewnymi błędami. Bardzo podobnie sytuacja wygląda w przypadku chronionych siedlisk. Zważywszy na, jak wskazano w dokumentacji do projektu, niewystarczające rozpoznanie płatów siedlisk, RDLP w Warszawie wnioskuje o złagodzenie zapisów dotyczących minimalnych liczebności gatunku oraz powierzchni siedlisk, poprzez dodanie słowa „około””.	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga do załącznika nr 4 zarządzenia: Cele działań ochronnych. § 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.) wskazuje, że zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje między innymi ustalenie celów działań ochronnych do osiągnięcia w okresie, na jaki jest sporządzany plan zadań ochronnych, umożliwiające monitoring i weryfikację ich osiągnięcia. Wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” wskazują, że cele powinny być sformułowane w sposób konkretny, to jest możliwy do weryfikacji. (...). Uwzględniając posiadane dane przyrodnicze dotyczące liczebności przedmiotów ochrony określono konkretne cele do osiągnięcia w perspektywie 10 lat. Wprowadzenie zapisu „około” skutkowałoby niedookreśleniem celów działań ochronnych.	
	„W punktach od 1 do 7 oraz od 13 do 15, jako podmiot odpowiedzialny za realizację działań ochronnych wskazano „właściciela lub posiadacza obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór na obszarem	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga do załącznika nr 5 zarządzenia: Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Przedmiotowe sformułowanie wynika z wytycznych	

	<p>Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządcę nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000". W przekonaniu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie, takie ujęcie podmiotu, jest zbyt ogólne, a jego właściwa identyfikacja nastęca wielu problemów. Brak skonkretyzowanego podmiotu odpowiedzialnego powoduje rozmycie odpowiedzialności za realizację działań ochronnych, co w konsekwencji może zagrozić ich nie wykonaniem. W związku z powyższym RDLP w Warszawie wskazuje, jako kwestię kluczową, dla przyszłej realizacji zadań ochronnych, uwzględnienie w powyżej wymienionych punktach, konkretnego podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań".</p>		<p>Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo z dnia 28 marca 2011 r. znak DON WP.082.1.7. 2011.jb), zgodnie z którymi: „tego rodzaju zapis wyczerpuje katalog podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych, którymi mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, Skarb Państwa czy gminy, a wskazanie ich należy do zakresu prac koniecznych do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000".</p>	
	<p>„W punktach, gdzie określono zadania ukierunkowane na ochronę wydm śródlądowych (2330) w kolumnie „obszar wdrażania" wymieniono między innymi działkę 520 (obręb Podbiel) będącą w zarządzie Nadleśnictwa Celestynów. W skład ww. nieruchomości</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>W ramach określania obszaru wdrażania danego działania wymieniono działki ewidencyjne objęte zadaniem z wyraźnym zaznaczeniem, iż obszar działania odnosi się jedynie do obszarów wykazanych jako siedliska lub potencjalne siedliska 2330. W konsekwencji zadaniami ochronnymi nie</p>	

	<p>wchodzą dwa wydzielenia leśne (Leśnictwo Celestynów) 111 (U 10 So, 54 lata, 0,88 ha) oraz 11s (Ps VI, Q,24ha). Zwracamy uwagę, iż objęcie zadaniami ochronnymi całej powierzchni działki ewidencyjnej, podczas gdy siedlisko chronione zajmuje jedynie 0,24ha, a pozostałe 80% działki stanowi 54 letni drzewostan sosnowy, jest zbyt dużym uogólnieniem. Z uwagi na powyższe RDLP w Warszawie sugeruje, aby w treści zarządzenia wymieniać jedynie tą część działki która faktycznie można poddać zabiegom ochronnym”.</p>		<p>objęto całej powierzchni danej działki ewidencyjnej, tylko siedlisko chronione na niej zlokalizowane.</p>	
	<p>„W punkcie 6, gdzie określono zadania ukierunkowane na ochronę niżowych górskich łąk świeżych użytkowanych ekstensywnie (6510), podobnie jak w punkcie poprzednim w kolumnie „obszar wdrażania”, wymieniono działkę leśną (obręb Celestynów, działka ewidencyjna 59). Działka ta (Leśnictwo Torfy, oddz. 356a, 357a, 357b) jest niemalże w całości porośnięta drzewostanem sosnowym w wieku 59 lat. Ponieważ na działce tej nie występuje siedlisko będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000, a tym samym wykonanie zadań dla jego ochrony jest niemożliwe RDLP w Warszawie prosi o usunięcie działki z kolumny „obszar wdrażania””.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>	<p>Zweryfikowano proponowany obszar wdrażania działań ochronnych ukierunkowanych na ochronę niżowych i górskich łąk świeżych użytkowanych ekstensywnie (6510). Działka nr ewidencyjny 59 jako porośnięta drzewostanem sosnowym (charakter leśny), została wyłączona z obszaru projektowanych działań ochronnych.</p>	
	<p>„W punkcie 4, jako zadanie ochronne zaproponowano „ochronę przed wydeptywaniem poprzez wykonanie (...) drewnianych barierek/ogrodzeń ochronnych, zapobiegających</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p>	<p>Zapis dotyczący ochrony siedlisk przed wydeptywaniem poprzez wykonanie drewnianych barierek / ogrodzeń ochronnych, zapobiegających wydeptywaniu pokrywy glebowej, niszczeniu roślin i</p>	

	<p>wydeptywaniu pokrywy glebowej, niszczeniu roślin i erozji gleby”. RDLP w Warszawie zwraca uwagę, że działanie to wydaje się być nieuzasadnione. Zadanie polegające na grodzeniu całych płątów siedlisk zidentyfikowanych jako wydmy śródlądowe i łąki użytkowane ekstensywnie wydaje się być nieracjonalne z ekonomicznego punktu widzenia, zwłaszcza że w treści zarządzenia nie zamieszczono szczegółowych wytycznych, które płąty miałyby się kwalifikować do grodzenia, co jak się wydaje należy rozumieć, że wszystkie. Wykonanie ogrodzeń na powierzchni około 400:ha (wartość uzyskana po podliczeniu powierzchni docelowych przedstawionych w załączniku 4), będzie kumulowało ogromne koszty, według założeń dokumentacji do PZO około 2 mln zł (5tys. od 1 ha). Z uwagi na powyższe RDLP w Warszawie proponuje usunięcie zapisu z treści projektu zarządzenia”.</p>		<p>erozji gleby pozostawiono. Jednocześnie dookreślono zasady na jakich typowane będą tereny, na których konieczne będzie podjęcie przedmiotowego działania.</p>	
	<p>„W przypadku siedlisk, gdzie nie zaplanowano działań ochronnych dla siedliska, a zadania te zostaną dopiero zaproponowane po dokonaniu szczegółowej inwentaryzacji. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, pragnie wyrazić swoje zaniepokojenie zastosowaniem takiej procedury. Wątpliwości budzi przede wszystkim udział społeczeństwa w trakcie opracowywania zadań ochronnych. „Tradycyjna procedura” konsultowania PZO dopuszczała bardzo szeroki udział stron</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” przewidzianym w planie działaniem, jeżeli jest taka potrzeba, może być przeprowadzenie prac badawczych lub inwentaryzacyjnych. Działanie takie należy przewidzieć, jeżeli brak wiedzy jest czynnikiem krytycznym dla skutecznej ochrony przedmiotów ochrony. W przypadku gdy zebrane dane wykażą konieczność zmian w zakresie, rodzaju, czy też lokalizacji działań ochronnych, zastosowanie</p>	

		zainteresowanych, podczas planowania działań już w trakcie obowiązywania PZO, wkład ten wydaje się być zagrożony. Mając na uwadze powyższe RDLP wnioskuję o zaproponowanie odpowiedniego schematu działania, który zabezpieczy możliwość uczestnictwa w konsultacjach społeczeństwa”.		ma art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013.627 j.t.), który stanowi, że w przypadku dokonywania zmiany planu zadań ochronnych stosuje się przepisy ust. 3 i 4 przedmiotowej ustawy. W konsekwencji istnieje obowiązek umożliwienia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udziału w pracach związanych ze sporządzaniem projektu oraz obowiązek zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu. Również § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.) wskazuje, że zmiany w planie ochrony przeprowadza się w określonym trybie, o którym mowa w § 2 powyższego rozporządzenia, z zapewnieniem udziału społeczeństwa.	
3	Pani Paulina Dzierża	„Uwaga ogólna: Materiał przekazany do konsultacji jest niekompletny - brak jest załączników graficznych. Uniemożliwia to weryfikację i zaopiniowanie większości zapisów projektów PZO i Zarządzenia, w szczególności	Uwaga częściowo uwzględniona	Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.), organ podaje do	Uwagi zgłoszone drogą elektroniczną w dniu 25 października

		<p>lokalizacji siedlisk i gatunków. Jedynym odniesieniem przestrzennym zapisów projektu Zarządzenia są listy działek ewidencyjnych, do których odnoszą się zalecenia dotyczące działań ochronnych, nie wiadomo jednak jak mają się one do opisu diagnozy stanu siedlisk, zagrożeń oraz celów działań w Planie Zadań Ochronnych. Symbole zamieszczone w PZO nie odnoszą się do żadnego załącznika graficznego, co uniemożliwia konsultacje społeczne całości dokumentu”.</p>	<p>publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie decydując się na udostępnienie dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 postanowił nie upubliczniać niektórych załączników graficznych dokumentacji, z uwagi na wrażliwy charakter danych. Ich udostępnienie, w szczególności danych dotyczących lokalizacji gatunków chronionych, rodziłoby zagrożenie ich zniszczenia. Projekt zarządzenia uzupełniono o mapy granic obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 oraz o mapy działań ochronnych planowanych dla motyli, stanowiących przedmioty ochrony, na które powołano się w treści dokumentu. Pozostałe obszary działań ochronnych określono za pomocą listy działek ewidencyjnych. Wymienienie działek ewidencyjnych ma na celu określenie w pewnym przybliżeniu miejsc wykonywania działań ochronnych. Zapis ten uwzględnia również wytyczne zawarte w podręczniku PIK (Platforma Informacyjno Komunikacyjna), który wskazuje, iż przy przedstawianiu stanowisk gatunków w formie punktów należy liczyć się z faktem, że określenie</p>	<p>2013 r.</p>
--	--	---	--	----------------

				<p>precyzyjnie działań ochronnych w formie poligonów na mapie jest utrudnione. W trakcie realizacji planu zadań ochronnych może wystąpić sytuacja, w której działaniem ochronnym objęta będzie tylko część działki. Precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane działanie będzie chciał wykonać, na podstawie zapisu zarządzenia określającego podmiot odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych działań ochronnych „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”.</p> <p>Zakres projektu zarządzenia jest zgodny z załącznikiem nr 1 „Projekt szablonu zarządzenia RDOŚ” do wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”. Powyższy szablon nie przewiduje obowiązku zobrazowania działań ochronnych w stosunku do opisu diagnozy stanu siedlisk, zagrożeń oraz celów działań.</p>	
--	--	--	--	---	--

		<p>„Komentowany zapis: Siedlisko 7230: Obecnie siedlisko (7230) jest w stanie zaniku, przy czym proces ten nastąpił przed objęciem tego terenu ochroną w formie SOO Natura 2000. Proces degradacji siedliska 7230 na Bagnie Całowanie rozpoczął się przed uznaniem go za obszar Natura 2000, ale całkowity zanik nastąpił po wyznaczeniu ostoi. W połowie lat 2000 pod Podbielą były zbiorowiska na kształt mechowisk w stanie U2. Degradację siedlisk spowodowało przede wszystkim ich długotrwałe odwodnienie postępujące od połowy lat 90 ubiegłego wieku do roku 2006, niwelujące skutki działań renaturyzacyjnych”.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>	<p>Uwaga do zapisu ze strony 123 dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.), organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Mimo, iż uwaga nie została skierowana do projektu zarządzenia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska zdecydował o jej uwzględnieniu w treści dokumentacji, z uwagi na jej merytoryczną zasadność. Dokonano poprawek w tabeli dotyczącej informacji o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych. Zmieniono opis przedmiotowego siedliska przyrodniczego. Uwaga nie wpływa na treść zarządzenia.</p>	
		<p>„Komentowany zapis: Siedliska 2330 i 6120: Wszystkie stanowiska na obszarze Natura 2000 (nr: 78f6; 8b8e; b3dd; deb6, zgodnie z załączoną mapą – załącznik nr 10). Zagrożenia istniejące. 1. Brak mapy, niemożliwa weryfikacja lokalizacji stanowisk.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p>	<p>Uwaga do zapisu ze strony 151 dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Ad1. Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie</p>	

		<p>2. Do istniejących zagrożeń należy dodać:</p> <p>a) jazdę na pojazdach zmotoryzowanych - wydmy są nierzadko rozjeżdżane przez turystów jeżdżących na quadach i motorach,</p> <p>b) bezpośrednie niszczenie roślin, skutkujące zubożeniem gatunkowym fitocenozy. Zapis odnosiłby się do populacji sasanki łąkowej <i>Pulsatilla pratensis</i>. Obecny stan populacji tego gatunku (jeden osobnik) jest w dużej mierze skutkiem wykopywania roślin do ogródków przydomowych. Uwaga nr 2b odnosi się do stanowisk, na których występuje sasanka łąkowa (numery stanowisk niemożliwe do wskazania ze względu na brak załącznika graficznego)”.</p>		<p>środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.), organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie decydując się na udostępnienie dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 postanowił nie upubliczniać niektórych załączników graficznych dokumentacji, z uwagi na wrażliwy charakter danych. Ich udostępnienie, w szczególności danych dotyczących lokalizacji siedlisk chronionych, rodziłoby zagrożenie ich zniszczenia. Obszary działań ochronnych określono za pomocą listy działek ewidencyjnych. Wymienienie działek ewidencyjnych ma na celu określenie w pewnym przybliżeniu miejsc wykonywania działań ochronnych. W trakcie realizacji planu zadań ochronnych może wystąpić sytuacja, w której działaniem ochronnym objęta będzie tylko część działki. Precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane działanie będzie chciał wykonać, na podstawie zapisu zarządzenia określającego podmiot odpowiedzialny</p>	
--	--	---	--	--	--

				<p>za wykonanie poszczególnych działań ochronnych „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”.</p> <p>Ad2. Uwaga chociaż skierowana do dokumentacji ma zastosowanie również do projektu zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zdecydował o jej uwzględnieniu w treści dokumentacji oraz w treści zarządzenia. Dokonano uzupełnienia zagrożeń.</p>	
		<p>„Komentowany zapis: Opis zagrożenia: Intensywne koszenie lub intensyfikacja koszenia, w szczególności polegające na:- zbyt wczesnym koszeniu (przed 15 września) (...) mogą stanowić zagrożenie potencjalne dla łąk. Koszenie przed 15 września nie jest za wczesne dla łąk świeżych (6510), które tradycyjnie są umiarkowanie nawożonymi łąkami dwukośnymi. Nie stanowi ono zagrożenia także dla części łąk trzęślicowych, których zbyt ekstensywne użytkowanie również prowadzi do degradacji.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>	<p>Uwaga do zapisu ze strony 153 dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 oraz do strony 10 zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie uzupełnił zdiagnozowane dla siedliska 6510 zagrożenia o zagrożenie „I01 – obce gatunki inwazyjne” oraz zweryfikował opis zagrożeń dotyczących siedlisk łąkowych m.in. w zakresie terminu koszenia.</p>	

		<p>Może być ono szkodliwe dla obu tych siedlisk, szczególnie jeśli występują lub mogą wtargnąć na nie gatunki inwazyjne, co jest bardzo realnym zagrożeniem na dużych obszarach na BC”.</p>			
		<p>„Komentowany zapis: stanowisko 0aff, zgodnie z załączoną mapą (załącznik nr 10) –zagrożenie potencjalne: „E01.03 – zabudowa rozproszona; E01.04 – inne typy zabudowy; D04.01 – lotnisko; D04.02 – lądowisko, helikopter.</p> <p>1. Brak mapy, niemożliwa weryfikacja lokalizacji stanowiska.</p> <p>2. Zagrożenie związane z inwestycją przy południowej granicy obszaru (lądowisko, pola golfowe, osiedle domów jednorodzinnych) jest inwestycją zrealizowaną i jego wpływ na siedliska ma miejsce obecnie. Potencjalnie oddziaływanie to może się zmienić, jednak zagrożenie istnieje w terenie od roku 2005 i oddziałuje na siedliska i gatunki, chociażby w postaci koniecznej dla celów funkcjonowania inwestycji regulacji poziomu wody oraz wskutek bezpośredniego zniszczenia znajdujących się tam siedlisk podczas jej realizacji. Realizacja tej inwestycji jest np. jedną z przyczyn zmniejszenia się areалу siedlisk 6510 i 6410 na terenie ostoi w porównaniu ze stanem wykazany w SDF. Określenie jej wpływu na siedliska jako potencjalnego, a więc mogącego rozpocząć się w przyszłości, jest nieporozumieniem”.</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Uwaga do zapisu ze strony 153 dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 oraz do strony 10 zarządzenia.</p> <p>Ad1. Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.), organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie decydując się na udostępnienie dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 postanowił nie upubliczniać niektórych załączników graficznych dokumentacji, z uwagi na wrażliwy charakter danych. Ich udostępnienie, w szczególności danych dotyczących lokalizacji siedlisk chronionych rodziłoby zagrożenie ich zniszczenia. Obszary działań ochronnych określono za pomocą listy</p>	

				<p>działek ewidencyjnych. Wymienienie działek ewidencyjnych ma na celu określenie w pewnym przybliżeniu miejsc wykonywania działań ochronnych. W trakcie realizacji planu zadań ochronnych może wystąpić sytuacja, w której działaniem ochronnym objęta będzie tylko część działki. Precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane działanie będzie chciał wykonać, na podstawie zapisu zarządzenia określającego podmiot odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych działań ochronnych „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”.</p> <p>Ad2. Kwestia wpływu zlokalizowanych przy południowej granicy Obszaru inwestycji na przedmioty ochrony podlegała szerokiej dyskusji. Przeprowadzone postępowania, zarówno przez organy administracji państwowej, jak i samorządowej (Wójt Gminy Sobienie Jeziory, Starosta Otwocki,</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie) oraz wykonana ekspertyza pt. „Ocena wpływu konserwacji rowów melioracyjnych oraz kanałów Warszawickiego i Wilga - Wisła na stosunki wodne terenu chronionego Bagna Całowanie” nie wykazały znaczącego negatywnego wpływu pól golfowych oraz melioracji na Obszar. Z drugiej strony obserwowane są niekorzystne zmiany w stanie zachowania niektórych przedmiotów ochrony. Obecnie brak jest danych umożliwiających bezpośrednie powiązanie realizacji / funkcjonowania niektórych inwestycji ze stanem zachowania przedmiotów ochrony. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zdecydował o zakwalifikowaniu działań inwestycyjnych w południowej części Obszaru do zagrożeń potencjalnych, które winny być szczegółowo zbadane i monitorowane. Z uwagi na fakt, iż siedliska łąkowe stanowią potencjalne siedlisko przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie monitoring istniejących i potencjalnych zagrożeń został skorelowany z monitoringiem liczebności populacji derkacza i kulika wielkiego.</p>	
		<p>„Komentowany zapis: Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania dla ochrony wszystkich naturalnych gatunków motyli: (...) lub z pozostawieniem niekoszonych pasów (szerokość przynajmniej 5-10m) wzdłuż zakrzewień i zadrzewień (działanie obligatoryjne).</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>	<p>Uwaga do zapisu ze strony 198 dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Uwaga chociaż skierowana jest do dokumentacji ma zastosowanie również do projektu zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przeredagował treść działania</p>	

		<p>Pozostawianie corocznie tych samych kawałków łąki nieskoszonych wzdłuż zadrzewień i zakrzewień będzie skutkowało wkraczaniem krzewów na niekoszone pasy i zmniejszaniem zasięgu siedliska. W tej opcji warto dopisać konieczność mozaikowego wykaszania tych pasów co 2 lata w celu utrzymania ich łąkowego charakteru”.</p>		<p>dotyczącego optymalizacji terminów i częstotliwości koszenia w obrębie obszarów stanowiących siedliska motyli stanowiących przedmioty ochrony.</p>	
		<p>„Komentowany zapis: Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania: 6510 niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie, 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>). W działaniach powinny zostać zawarte zapisy o: 1. zakazie rozbudowy pól golfowych i osiedla domów jednorodzinnych, a także realizacji lotniska na terenie i w bliskim sąsiedztwie ostoi. Obecne ich funkcjonowanie jest związane z koniecznym obniżeniem poziomu wód gruntowych, hałasem, zanieczyszczeniami i zmianą struktury i składu gatunkowego roślinności. 2. zakazie realizacji lotów na terenie łądowiska w okresie lęgowym ptaków oraz w godzinach nocnych Rozważyć należy nakaz likwidacji lub ograniczenia działalności inwestycji, względnie działania kompensujące jej zaistniały wpływ na siedliska i gatunki”.</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Uwaga do zapisu ze strony 183 i 190 dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Uwaga chociaż skierowana do dokumentacji ma zastosowanie również do projektu zarządzenia. § 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.) wskazuje, że plan zadań ochronnych obejmuje m. in. ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych, w tym wskazanie: a. działań ochronnych zapewniających możliwość monitoringu osiągnięcia celów działań ochronnych, a zwłaszcza monitoringu przyjętych parametrów stanu ochrony przedmiotów ochrony, a dla obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części z podziałem na działania: obligatoryjne i fakultatywne, b. zakresu prac przewidzianych do realizacji, c. terenu lub miejsca realizacji, d. terminu oraz częstotliwości realizacji, e. podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie i</p>	

			<p>monitoring,</p> <p>f. szacowanych kosztów realizacji działań,</p> <p>g. technicznych uwarunkowań realizacji działań,</p> <p>h. podmiotów, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne;</p> <p>Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” działania ochronnych powinny być zapisane jako czynność do wykonania. Podstawową grupą działań powinny być zadania służące bezpośrednio osiągnięciu celów planu, postawionych dla poszczególnych przedmiotów ochrony. Mogą one dotyczyć np.:</p> <p>a) wykonania określonych czynności ochrony czynnej,</p> <p>b) wdrożenia modyfikacji w stosowanych metodach gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków,</p> <p>c) utrzymania określonych metod gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków.</p> <p>Jak wynika z powyższego zakazy nie stanowią działań ochronnych. Jak wcześniej wskazano Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie nie znalazł dostatecznych dowodów przemawiających za zakwalifikowaniem niektórych zamierzeń inwestycyjnych do zagrożeń istniejących (określając je jako potencjalne nakazano, ich monitoring).</p> <p>Podkreśla się, iż zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” w procesie planowania nie podlegają dyskusji wymogi wynikające z prawa wspólnotowego i krajowego. Plan</p>	
--	--	--	---	--

				<p>zadań ochronnych nie jest sposobem na zwolnienie przedsięwzięć / planów z obowiązujących procedur ocenowych. Proces sporządzania projektu planu zadań ochronnych nie jest miejscem negocjacji dopuszczalności /niedopuszczalności jakichkolwiek inwestycji mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. Stwierdzeniu znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000, a w konsekwencji zakazu realizacji zamierzenia / nakazu likwidacji zamierzenia, służą postępowania administracyjne wynikające z prawa krajowego takie jak: ocena oddziaływania na środowisko, strategiczna ocena oddziaływania, czy postępowanie prowadzone w trybie art. 37 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.</p>	
		<p>„Komentowany zapis: Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obejmujący teren wsi: Sobienie Biskupie, Sobienie Szlacheckie, Sobienie Kielczewskie Drugie: - Zapisy dotyczące wskazania obszaru, oznaczonego na Rysunku Planu symbolem 9KL-1 jako teren komunikacji lotniczej przeznaczony dla realizacji lotniska celu publicznego uzupełnić o uwagę, iż lokowanie tego typu inwestycji w obrębie obszaru Natura 2000 i w jego bezpośrednim sąsiedztwie może mieć miejsce jedynie w przypadku zapewnienia braku istotnego negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony tego obszaru i ich siedliska; - Zapisy dotyczące wskazania obszaru, oznaczonego na Rysunku Planu symbolem 2-US2 jako jednostki terenowej, której głównym</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona.</p>	<p>Uwaga do zapisu ze strony 214 dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Uwaga chociaż skierowana do dokumentacji ma zastosowanie również do projektu zarządzenia. Kwestia wpływu zlokalizowanych przy południowej granicy obszaru inwestycji na przedmioty ochrony podlega obecnie szerokiej dyskusji. Przeprowadzone przez różne organy postępowania administracyjne (Wójt Gminy Sobienie Jeziory, Starosta Otwocki, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie) oraz ekspertyza pt. „Ocena wpływu konserwacji rowów melioracyjnych oraz kanałów Warszawickiego i Wilga - Wisła na stosunki wodne terenu chronionego Bagna Całowanie” nie wykazały znaczącego negatywnego wpływu pól golfowych oraz melioracji na Obszar. Z drugiej strony</p>	

	<p>przeznaczeniem są usługi sportu i rekreacji, w tym realizacja pola golfowego uzupełnić o uwagę, iż lokowanie tego typu inwestycji w obrębie obszaru Natura 2000 i w jego bezpośrednim sąsiedztwie może mieć miejsce jedynie w przypadku zapewnienia braku istotnego negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony tego obszaru i ich siedliska.</p> <p>W mojej opinii niedopuszczalne jest, aby w dokumencie planistycznym obszaru znajdującego się w granicach ostoi Natura 2000 lokalizować lotnisko czy pola golfowe. W czasie gdy dokument ten powstawał, na miejscu obecnego lądowiska i pól golfowych, a także osiedla domków jednorodzinnych znajdowały się płaty siedlisk Natura 2000 (niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie 6510, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe 6410) oraz obszary lęgowe derkacza <i>Crex crex</i> i kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i>. Było to też miejsce najliczniejszego na Bagnie Całowanie przebywania na przelotach ptaków migrujących, m.in. bataliona <i>Philomachus pugnax</i>. W gminie Sobienie-Jeziory jest wiele innych potencjalnych lokalizacji tego typu inwestycji i zapis zarówno w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i Planu zagospodarowania przestrzennego gminy był błędny. Jako że pola golfowe już funkcjonują, zmiana zapisów nie wniesie nic do stanu faktycznego, jednak zapis o</p>	<p>obserwowane są niekorzystne zmiany w stanie zachowania niektórych przedmiotów ochrony. Obecnie brak jest danych umożliwiających bezpośrednie powiązanie realizacji / funkcjonowania niektórych inwestycji ze stanem zachowania przedmiotów ochrony. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zdecydował o zakwalifikowaniu działań inwestycyjnych w południowej części Obszaru do zagrożeń potencjalnych, które winny być szczegółowo zbadane i monitorowane oraz określił zakres działań monitoringowych. Ich wyniki będą podstawą do podjęcia stosownych działań w przypadku danych potwierdzających istotny negatywny wpływ inwestycji na przedmioty ochrony. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. Sytuacja taka może dotyczyć np. planów lub studiów, które zostały np. ustanowione przed wejściem Polski do UE albo</p>	
--	--	---	--

		<p>lokalizacji lotniska powinien zostać usunięty ze względu na potencjalnie istotnie negatywny wpływ na w/w przedmioty ochrony obszaru Natura 2000”.</p>		<p>ustanowione nawet po tym terminie lecz bez właściwej i kompetentnej oceny skutków dla obszaru Natura 2000 lub też ustanowione w czasie, gdy wyznaczenie obszaru Natura 2000 opóźniało się. Kwestia ewentualnego negatywnego wpływu planowanych inwestycji oceniana jest m. in. w trakcie strategicznej oceny oddziaływania. W konsekwencji powyższego w projekcie przedmiotowego planu zadań ochronnych wskazano potrzebę weryfikacji i aktualizacji ustaleń poszczególnych zapisów dokumentów planistycznych. W przypadku, gdy ocena taka wykaże istotny negatywny wpływ na przedmioty ochrony możliwość realizacji inwestycji zostanie wykluczona.</p>	
4	Nadleśnictwo Celestynów	<p>„W obu projektach PZO wielokrotnie padają liczne odwołania do inwentaryzacji terenowej, która ma mieć miejsce na początku okresu obowiązywania planu (np. w dokumencie projektu PZO Bagno Całowanie PLH 140001: /tabela 2.6 str. 105/, /moduł C, tabela działania ochronne pkt 5, 6, 7 str. 193-195/, /tabela 7 pkt 9- 10 str. 213/), na podstawie której zostaną ustalone działania dotyczące: ochrony czynnej przedmiotów ochrony, utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania oraz monitoringu realizacji działań ochronnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, w § 3 mówiącym o zakresie prac koniecznych do</p>	<p>Uwagi nie-uwzględnione</p>	<p>Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.), organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Przedmiotowe uwagi skierowane są do dokumentacji planu zadań ochronnych. Jednocześnie wyjaśnia się co następuje.</p>	<p>Uwagi wniesione drogą elektroniczną 24 października 2013 r.</p>

	<p>sporządzenia projektu planu zadań ochronnych, w ust. 2 oraz ust. 3 wymienia się następujące zadania: zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony oraz ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony. Prace te powinny być wykonane na etapie prac projektowych. W sytuacji, kiedy duża część prac inwentaryzacyjnych będzie wykonywana już w trakcie obowiązywania planu, zainteresowane podmioty nie będą miały możliwości złożenia uwag do informacji, które zostaną ujawnione”.</p> <p>„Projekty PZO powinny opierać się na dokładnej inwentaryzacji przedmiotów ochrony zawierającej precyzyjne określenie m. in.: powierzchni i stanu siedlisk podlegających ochronie. Są to podstawowe parametry jakie muszą być określone zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Przedstawione projekty PZO tych wymogów nie spełniają. Bez tych podstawowych danych nie można projektować zadań ochronnych, mając ogólnikowo określonego obszaru ich wdrażania, gdzie nie wiemy w jakim stanie jest siedlisko, czy obecny jego stan wymaga podejmowania tych działań ochronnych i czy na pewno w tym miejscu to siedlisko występuje”.</p> <p>„Poniżej przedstawiono kolejne zapisy z projektu</p>	<p>Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. W tym celu konieczne jest m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zebranie, zweryfikowanie, przeanalizowanie i wykorzystanie istniejących informacji o obszarze Natura 2000; - ustalenie, jakiej wiedzy i informacji brakuje, następnie zaplanowanie i zorganizowanie jej zebrania / uzupełnienia; - uzupełnienie podstawowych informacji (w zakresie niezbędnym do oceny, jaki jest stan przedmiotów ochrony i czy wymaga pilnych działań). <p>Projekt planu zadań ochronnych sporządza się na bazie wiedzy o obszarze Natura 2000 jaka jest dostępna i jaką uda się uzyskać podczas procesu planowania. W ramach tego procesu należy przeprowadzić prace terenowe w takim zakresie, jaki jest potrzebny do pilnego zaplanowania ochrony. Jeżeli zostanie zidentyfikowane, że potrzebne jest bardziej gruntowne uzupełnienie wiedzy, która w najbliższej przyszłości będzie potrzebna do ochrony obszaru, może to być jednym z planowanych działań.</p> <p>Przewidzianym w planie działaniem może być</p>	
--	--	---	--

	<p>PZO dla Obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie PLH 140001, świadczące o braku rozpoznania przedmiotów ochrony :</p> <p><i>str.105 - 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe; powierzchnia 0-34,03 ha; stopień rozpoznania niewystarczający, wymaga weryfikacji; siedlisko częściowo zweryfikowane w terenie,</i></p> <p><i>- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie; powierzchnia 0-452ha; stopień rozpoznania niewystarczający, wymaga weryfikacji; siedlisko częściowo zweryfikowane w terenie,</i></p> <p><i>- 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska, 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; powierzchnia – brak danych; rozmieszczenie w terenie - brak danych; stopień rozpoznania niewystarczający, wymaga weryfikacji;</i></p> <p><i>str.107 -Zarówno termin opracowania PZO (w sensie pory roku), jak też czas, jaki był przeznaczony na jego wykonanie (w szczególności biorąc pod uwagę wielkość obszaru) uniemożliwiły wykonanie szczegółowej inwentaryzacji terenowej. W analizie kameralnej w/w materiałów ustalono, na ile było to możliwe, przynależność wyróżnionych na mapach jednostek roślinności do typów siedlisk przyrodniczych, a następnie nałożono w 3 warstwach na jeden podkład mapowy, w tym ortofotomapę. Ustalono</i></p>		<p>przeprowadzenie prac badawczych lub inwentaryzacyjnych. Działanie takie należy przewidzieć, jeżeli brak wiedzy jest czynnikiem krytycznym dla skutecznej ochrony przedmiotów ochrony.</p> <p>Powyższe zostało uwzględnione w projekcie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH1400001.</p> <p>Jednocześnie należy podkreślić, że niezależnie od precyzyjnej inwentaryzacji, podjęcie poszczególnych działań ma kluczowe znaczenie dla utrzymania / przywrócenia danego przedmiotu ochrony. Dlatego też w stosunku do przedmiotów o ograniczonym stopniu zdiagnozowania zastosowano zasadę przezorności, a więc np. czynną ochronę na powierzchni wyznaczonej wszędzie tam, gdzie kiedyś dany przedmiot ochrony był podawany.</p> <p>Realizacja założeń planu zadań ochronnych oparta jest na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych. W procesie planowania podlega dyskusji sposób zorganizowania ochrony obszaru, tak aby był maksymalnie skuteczny dla przedmiotów ochrony, a minimalnie uciążliwy dla ludzi korzystających z obszaru i ich aspiracji. Mając powyższe na względzie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, w ramach opracowywania projektu, zapewnił wszystkim zainteresowanym możliwość udziału w pracach związanych ze sporządzaniem przedmiotowego</p>	
--	--	--	--	--

	<p><i>lokalizację oraz powierzchnię, jaką zajmują poszczególne siedliska wg różnych źródeł, powierzchnię potwierdzoną przez wszystkie źródła (część wspólną) oraz powierzchnię maksymalną (sumę z wszystkich źródeł) i zakres występujących różnic. Wyniki tych prac wykazały, że poszczególne materiały znacznie różnią się od siebie, zarówno pod względem lokalizacji, przebiegu granic, jak też powierzchni siedlisk oraz ich rozpoznania fitosocjologicznego. Wyniki te w bardzo dużym stopniu różnią się także w stosunku do danych zawartych w SDF. Analiza pokazuje też, niezależnie od tych różnic, że dostępne obecnie mapy mają charakter map przeglądowych, które dają pewien ogólny obraz typów roślinności i ich rozmieszczenia, natomiast porównanie kształtu poszczególnych poligonów z rzeczywistym przebiegiem granic w terenie (na podstawie aktualnej ortofotomapy) pokazuje, że mają one jedynie charakter przybliżony.....Z kolei uwzględniając termin opracowania wykorzystanych map, trzeba założyć, że przynajmniej częściowo mogą one być już nieaktualne.</i></p> <p>Przytoczony fragment świadczy o tym, że autorzy PZO zdają sobie sprawę z jakości materiałów źródłowych, w oparciu o które ten plan powstał. Jest to również widoczne w licznych stwierdzeniach autorów projektu planu, przy opisie siedlisk - przedmiotów ochrony (str.109-131, PLH 140001), wykonanych na podstawie</p>		<p>projektu, w tym podał do publicznej wiadomości odpowiednio informację o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie PLH140001 i informację o przystąpieniu do opracowania planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 oraz zorganizował spotkania warsztatowe.</p> <p>W przypadku gdy dane, zebrane podczas uzupełniania wiedzy o przedmiotach ochrony, wykażą konieczność zmian w zakresie, rodzaju, czy też lokalizacji działań ochronnych, przepisy prawa nakładają obowiązek umożliwienia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udziału w pracach związanych ze sporządzaniem projektu oraz obowiązek zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu - art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013.627 j.t.), który stanowi, że w przypadku dokonywania zmiany planu zadań ochronnych stosuje się przepisy ust. 3 i 4 przedmiotowej ustawy.</p> <p>Również § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania</p>	
--	--	--	---	--

	<p>tych materiałów:</p> <p>str.115,116 - 6230 <i>górskie i niżowe murawy bliźniczkowe -Dane na temat tego siedliska w poszczególnych materiałach są rozbieżne....Na podstawie analizy przestrzennej, porównania granic tych płatów z aktualną ortofotomapą można powiedzieć, że przynajmniej w części są to dane błędne lub nieaktualne ponieważ obecnie część tych terenów jest zajęta przez roślinność drzewiastą Bez przeprowadzenia szczegółowej inwentaryzacji nie można zweryfikować danych z SDF, zarówno w sensie występowania siedlisk na tym obszarze jak też ewentualnie aktualnej powierzchni.</i></p> <p>str.116,117 - 6410 <i>zmiennowilgotne łąki trzęślicowe - Zbiorowiska należą do jednych z najbogatszych florystycznie i najcenniejszych łąkowych siedlisk chronionych. Żeby jednak je skutecznie chronić należy ustalić precyzyjnie ich lokalizację. Na podstawie istniejących danych jest to bardzo trudne ponieważ dane w poszczególnych źródłach na ten temat są rozbieżne i prawdopodobnie w dużej mierze nieaktualne.... W związku z tym w chwili obecnej dostępne dane należy uznać za niewystarczające do zaplanowania szczegółowych zabiegów ochronnych.</i></p> <p>str. 118,119 - 6510 <i>niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie -....Wstępna weryfikacja terenowa, jak też porównanie płatów</i></p>		<p>projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.) nakłada obowiązek przeprowadzenia zmian w planie w określonym trybie, z zapewnieniem udziału społeczeństwa.</p>	
--	--	--	--	--

	<p><i>zinwentaryzowanych łąk świeżych z aktualną ortofotomapą, pokazują, że istniejące dane mają obecnie raczej charakter mapy przeglądowej, na podstawie której można wskazać jedynie rejony gdzie możliwe jest zinwentaryzowanie tego typu siedlisk. str.121 - 7740 torfowiska przejściowe i trzęsawiska -Trudno na tej podstawie oszacować aktualność danych w SDF, zarówno pod względem statusu fitosocjologicznego, powierzchni, jak też obecnego stanu zachowania. Zbiorowiska/siedliska tego typu należy obecnie od nowa skartować, jednoznacznie określając do jakiego syntaksonu i typu siedlisk należą, gdzie występują i na jakiej powierzchni”.</i></p> <p>„Wszystkie siedliska przyrodnicze będące wg projektu PZO przedmiotem ochrony (tabela na str. 138-150, PLH 140001) nie mają określonej powierzchni ich występowania. Tylko dwa (z siedmiu) mają określoną ocenę stanu ochrony, przy czym jest to ocena na podstawie danych z różnych źródeł (często ze sobą sprzecznych), która nie została zweryfikowana w terenie. W przypadku gatunków takich jak: czerwńczyk fioletek i modraszek telejus ocena stanu ich ochrony również nie została zweryfikowana w terenie, a w przypadku czerwńczyka nieparka nie określono żadnych parametrów populacji i siedliska gatunku oraz szans zachowania gatunku czy też innych niezbędnych wskaźników”.</p> <p>„Autorzy projektu PZO PLH 140001 powołując</p>			
--	---	--	--	--

	<p>się na zasadę przezorności proponują czynną ochronę powierzchni, gdzie cenne siedliska przyrodnicze mogą tylko potencjalnie występować lub gdzie mogą zostać odtworzone. Wiąże się to z kosztownymi zabiegami ochronnymi, wykonywanymi w trudno dostępnym terenie, na być może zawyżonej powierzchni, bez pewności czy poniesione nakłady mają przyrodnicze uzasadnienie, nie wspominając już o aspekcie ekonomicznym. Z ww. powodów brak dokładnej inwentaryzacji przedmiotów ochrony może budzić sprzeciw podmiotów odpowiedzialnych za wykonywanie zaplanowanych w PZO działań ochronnych”.</p> <p>„przedstawione dokumenty zawierają błędy wynikające przede wszystkim z braku dokładnej inwentaryzacji przedmiotów ochrony. Skalę problemu najlepiej odzwierciedla fakt, iż na 5 sprawdzonych przez nas działkach ewidencyjnych, będących w zarządzie Nadleśnictwa Celestynów (dla takiej ilości określono działania ochronne i podano ich lokalizację), aż 3 obarczone są poważnymi błędami (przykłady powyżej). Niestety weryfikacja pozostałych jest niemożliwa, gdyż: - <i>Lokalizacja działań związanych z ochroną czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania zostanie ustalona po dokonaniu szczegółowej inwentaryzacji i ustaleniu stanu zachowania siedliska przyrodniczego albo Kwestia lokalizacji działań związanych z ochroną</i></p>			
--	---	--	--	--

		<p><i>czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania zostanie pozostawiona do weryfikacji w trakcie obowiązywania PZO, natomiast rodzaj projektowanych działań ochronnych autorzy PZO opisali słowami: - Działania związane z ochroną czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania zostaną zaprojektowane po dokonaniu szczegółowej inwentaryzacji i ustaleniu stanu zachowania siedliska przyrodniczego lub Kwestia zaprojektowania działań związanych z ochroną czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania zostanie pozostawiona do weryfikacji w trakcie obowiązywania PZO. Sytuacja taka dotyczy ponad 40% siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony (91DO, 7140, 7230)”.</i></p>			
		<p>„Nikt nie jest w stanie zweryfikować poprawności miejsc występowania gatunków lub siedlisk, dla których nie podano dokładnej lokalizacji. W obu dokumentach: PZO oraz w projekcie Zarządzenia padają odwołania do załącznika mapowego (załącznik nr 11), z którym zainteresowane podmioty nie miały szansy zapoznania się, bo nie został udostępniony. W przypadku czerwończyka floletka <i>Lycaena helle</i> zaplanowano 7 różnych działań ochronnych m. in. walka z gatunkami inwazyjnymi (nawłocia, ostrożniem, pokrzywą) oraz usuwanie podrostów drzew i krzewów. W takich sytuacjach, wszystkie strony powinny być precyzyjnie poinformowane, czy zaplanowane</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p>	<p>Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.), organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie</p>	

		<p>zabiegi będą dotyczyły terenu, za który są odpowiedzialni”.</p>		<p>decydując się na udostępnienie dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 postanowił nie upubliczniać niektórych załączników graficznych dokumentacji, z uwagi na wrażliwy charakter danych. Ich udostępnienie, w szczególności danych dotyczących lokalizacji gatunków i siedlisk chronionych rodziłoby zagrożenie ich zniszczenia. Projekt zarządzenia uzupełniono o mapy działań ochronnych planowanych dla motyli, stanowiących przedmioty ochrony, na które powołano się w treści dokumentu. Pozostałe obszary działań ochronnych określono za pomocą listy działek ewidencyjnych. Zapis ten uwzględnia również wytyczne zawarte w podręczniku PIK (Platforma Informacyjno Komunikacyjna), który wskazuje, iż przy przedstawianiu stanowisk gatunków w formie punktów należy liczyć się z faktem, że określenie precyzyjnie działań ochronnych w formie poligonów na mapie jest utrudnione. W trakcie realizacji planu zadań ochronnych może wystąpić sytuacja, w której działaniem ochronnym objęta będzie tylko część działki. Precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane działanie będzie chciał wykonać, na podstawie zapisu zarządzenia określającego podmiot odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych działań ochronnych „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”.</p>	
		<p>„W wielu przypadkach lokalizacja działań ochronnych, do jakiej odwołują się w projekcie PZO, jest zbyt ogólna. W załączniku nr 5 do projektu zarządzenia PZO dla Obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie PLH 140001, w pkt 4 (str. 16) w lokalizacji działań ochronnych dla siedliska 2330 - wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, została wpisana działka ewidencyjna nr 520 obr. Podbiel, w skład której wchodzi dwa wydzielenia (leśnictwo Celestynów) oddz. 11t (Ls, 10 So, 54 lata, 0,88 ha) oraz 11 s (Ps VI, 0,24ha). Przedmiotem ochrony jest wydma śródlądowa, która jest zlokalizowana na powierzchni ok. 0,24 ha. W związku z powyższym zapis wskazujący całą działkę, której prawie 80% stanowi 54-letni drzewostan sosnowy, jako obszar wdrażania działań ochronnych jest błędem. Nadleśnictwo sugeruję zmianę zapisu i wymienienie jedynie części działki nr 520 tj. oddz. 11s (Ps, 0,24ha)”.</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>W ramach określania obszaru wdrażania danego działania wymieniono działki ewidencyjne objęte zadaniem z wyraźnym zaznaczeniem, iż obszar działania odnosi się jedynie do obszarów wykazanych jako siedliska lub potencjalne siedliska 2330. W konsekwencji zadaniami ochronnymi nie objęto całej powierzchni działki ewidencyjnej, tylko siedlisko chronione na niej zlokalizowane. Wymienienie działek ewidencyjnych ma na celu określenie w pewnym przybliżeniu miejsc wykonywania działań ochronnych. W trakcie realizacji planu zadań ochronnych może wystąpić sytuacja, w której działaniem ochronnym objęta będzie tylko część działki. Precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane działanie będzie chciał wykonać, na podstawie zapisu zarządzenia określającego podmiot odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych działań ochronnych „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z</p>	

				organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”.
		„W projekcie zarządzenia ustanawiającego PZO dla Obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie PLH 140001 str. 18, na działce ewidencyjnej nr 59, obręb Całowanie (leśnictwo Torfy, oddz. 356, 357) zaplanowano ekstensywną gospodarkę na łąkach świeżych poprzez: wypas lub coroczne koszenie łąk, użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolno środowiskowego w ramach obowiązującego PROW, koszenie na wysokości 10-15 cm, w terminie od 15 sierpnia do 30 września. Działka ewidencyjna nr 59 jest działką leśną, porośniętą drzewostanem sosnowym w wieku 54 lat o powierzchni 40,32 ha. W związku z powyższym Nadleśnictwo prosi o usunięcie wyżej opisanej działki z kolumny „obszar wdrażania”, gdyż zaplanowane na niej działania ochronne są niemożliwe do wykonania”.	Uwaga uwzględniona	Zweryfikowano proponowany obszar wdrażania działań ochronnych ukierunkowanych na ochronę niżowych i górskich łąk świeżych użytkowanych ekstensywnie (6510). Działka nr ew. 59 obręb, jako porośnięta drzewostanem sosnowym (charakter leśny), została wyłączona z obszaru projektowanych działań ochronnych.
		„W projekcie PZO Bagno Całowanie PLH 140001 str. 58 oraz PLB 14 0011 str. 50 w tabeli	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga dotyczy dokumentacji do planu zadań ochronnych, która nie podlega opiniowaniu i nie ma

	<p>mówiącej o strukturze własności i użytkowania gruntów w pozycji „Lasy”, nie zostały ujęte lasy będące własnością Skarbu Państwa czyli PGL LP. Zapis mówiący o wszystkich lasach jako „Inna” forma własności, jest nieprawdziwy”.</p>			<p>merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Jest to materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Lasy stanowiące własność PGL LP zostały wyszczególnione w paczce danych sporządzonej na potrzeby Platformy Informacyjno - Komunikacyjnej.</p>	
	<p>„Nadleśnictwo Celestynów zwraca uwagę na fakt, iż w projektach PZO nie zawarto żadnych informacji na temat działań ochronnych dotyczących rezerwatu przyrody „Na Torfach””.</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>		<p>Uwaga dotyczy dokumentacji do planu zadań ochronnych. Przedmiotowy plan zadań ochronnych został sporządzony zgodnie z art. 28 ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.), które nie nakładają obowiązku uwzględniania w ramach planu zadań ochronnych działań ochronnych dotyczących rezerwatu przyrody (w ramach planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 działania ochronne projektowane są dla przedmiotów ochrony, a nie krajowych form ochrony przyrody). Żaden z przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 nie został zlokalizowany na terenie rezerwatu przyrody „Na Torfach”, dlatego też nie zaprojektowano na jego terenie żadnych działań ochronnych. W projekcie planu zadań ochronnych nie uwzględniono również działań realizowanych w ramach ochrony krajowej formy ochrony przyrody, gdyż dla przedmiotowego rezerwatu nie opracowano planu ochrony ani zadań ochronnych, które mogłyby znaleźć swe</p>	

				odzwierciedlenie w zapisach zarządzenia.	
		„Nadleśnictwo wnioskuje by zapisy PZO były zgodne z aktualnym Planem Urządzenia Lasu na okres 01.01.2009-31.12.2018r. z uwzględnieniem wszystkich części składowych PUL oraz Prognozą Oddziaływania na Środowisko”.	Uwaga nie-uwzględniona	<p>Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części pokrywającej się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Plan urządzenia lasów dla Nadleśnictwa Celestynów nie spełnia tego warunku.</p> <p>W myśl z art. 28 ust. 11a ustawy o ochronie przyrody to projekt planu urządzenia lasu, o którym mowa w ust. 11 pkt 3a, wymaga uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części pokrywającego się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Celestynów przeszedł procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w 2010 roku (przed przystąpieniem do prac nad dokumentacją do planu zadań ochronnych dla obszaru Ostoja Bagno Całowanie). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie opiniując powyższy dokument stwierdził, iż nie będzie on miał negatywnego wpływu na przedmioty ochrony oraz na spójność i integralność sieci Natura 2000. Powyższe stwierdzenie nie wyklucza sytuacji, że w stosunku do przedmiotów ochrony znajdujących</p>	

				się na gruntach nadleśnictwa, nie będą zaplanowane działania ochronne (jak to ma miejsce obecnie). To ustanowienie planu zadań ochronnych winno wiązać się z ewentualną weryfikacją zapisów planu urządzania lasu, który nie uwzględnia zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.	
		„Nadleśnictwo zwraca się z prośbą o przesłanie pełnego wykazu działek będących w zarządzie Nadleśnictwa Celestynów, na których (według danych RDOŚ) znajdują się podlegające ochronie siedliska, gatunki roślin i zwierząt oraz, na których zaplanowano działania ochronne w ramach projektu PZO dla obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie. Dodatkowo prosimy o udostępnienie wszystkich załączników mapowych do projektu PZO, które umożliwią szybką weryfikację omawianego dokumentu”.	Uwaga nie-uwzględniona	Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.), organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie decydując się na udostępnienie dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 postanowił nie upubliczniać niektórych załączników graficznych dokumentacji, z uwagi na wrażliwy charakter danych. Ich udostępnienie, w szczególności danych dotyczących lokalizacji gatunków i siedlisk chronionych rodziłoby zagrożenie ich zniszczenia. Projekt zarządzenia uzupełniono o mapy działań ochronnych planowanych dla motyli, stanowiących	

				<p>przedmioty ochrony, na które powołano się w treści dokumentu. Pozostałe obszary działań ochronnych określono za pomocą listy działek ewidencyjnych, które zawarto w treści zarządzenia. Wytyczne GDOŚ (pismo DON WP.082.1.9. 2013.jb) jedynie zalecają przedstawianie informacji w postaci map. Natomiast wytyczne zawarte w podręczniku PIK (Platforma Informacyjno – Komunikacyjna) wskazują, że przy przedstawianiu stanowisk gatunków w formie punktów należy liczyć się z faktem, że określenie precyzyjnie działań ochronnych w formie poligonów na mapie jest utrudnione. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zdecydował się na określenie w pewnym przybliżeniu miejsc wykonywania działań ochronnych (wymienienie działek ewidencyjnych na których zlokalizowane są przedmioty ochrony). W trakcie trwania planu zadań ochronnych może wystąpić sytuacja, w której działaniem ochronnym objęta będzie tylko część działki. Precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, którzy właściciele działem będą chcieli je wykonać, na podstawie zapisu zarządzenia określającego podmiot odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych działań ochronnych „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność</p>	
--	--	--	--	---	--

				Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”.	
5	Aleksandra Cygańska Biuro Ochrony Środowiska PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrala	„Zwracam się z uprzejmą prośbą o przekazanie wersji elektronicznej załączników o nr 10, 11 i 12 do projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie PLH140001”.	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga skierowana do dokumentacji do planu zadań ochronnych. Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.), organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie decydując się na udostępnienie dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 postanowił nie upubliczniać niektórych załączników graficznych dokumentacji, z uwagi na wrażliwy charakter danych. Ich udostępnienie, w szczególności danych dotyczących lokalizacji gatunków i siedlisk chronionych rodziłoby zagrożenie ich zniszczenia. Projekt zarządzenia uzupełniono o mapy działów	Uwaga wniesiona drogą elektroniczną 22 października 2013 r.

				ochronnych planowanych dla motyli, stanowiących przedmioty ochrony, na które powołano się w treści dokumentu. Pozostałe obszary działań ochronnych określono za pomocą listy działek ewidencyjnych, Wymienienie działek ewidencyjnych ma na celu określenie w pewnym przybliżeniu miejsc wykonywania działań ochronnych. W trakcie realizacji planu zadań ochronnych może wystąpić sytuacja, w której działaniem ochronnym objęta będzie tylko część działki. W takiej sytuacji precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane działanie będzie chciał wykonać.	
6	Spółka Wodna Podbiel	<p>„W związku z trwającymi konsultacjami w sprawie ustaleń dotyczących Planu Zadań Ochronnych dla Bagna Całowanie PLH 140001 i PLB 140011, Spółka Wodna Podbiel działająca na terenie Bagna Całowanie chciałaby zauważyć, że w planie zagrożeniami dla Bagna są melioracje, jest to stwierdzenie zbyt ogólnikowe, które może uniemożliwić działania prowadzone przez Spółkę.</p> <p>Ponadto informacja przekazana przez RDOŚ trafia do bardzo niewielkiego grona ludzi. W szczególności nie dociera do właścicieli działek, które są ujęte w planie”.</p>	Uwaga nie-uwzględniona	<p>Ad. 1. Hasłowe ujęcie zagrożenia wynika z konstrukcji załącznika nr 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, wersja 2012.1, dostępnej pod adresem internetowym: http://www.gdos.gov.pl. Załącznik ten zawiera <i>Listę referencyjną zagrożeń, presji i działań</i> opracowaną przez Dyрекcję Generalną do spraw Środowiska, Europejskiej Agencji Środowiska (EEA). W zawartym w zarządzeniu opisie zagrożeń wskazano, iż chodzi tu głównie o obserwowany na terenie Bagna Całowanie proces obniżania się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych. Podkreślenia wymaga fakt, iż zgodnie z art. 36 ust. 1. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zm.) na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z</p>	Uwagi wniesione drogą elektroniczną 24 października 2013 r.

			<p>utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarczą, rolną, leśną, łowiecką i rybacką, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.</p> <p>W związku z powyższym działalność Spółki, odpowiednio zaprojektowana i przeprowadzona w kontekście celów ochrony obszaru Natura 2000, nie będzie podlegać ograniczaniu.</p> <p>Ad. 2. W ramach opracowywania projektu planu zadań ochronnych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zapewnił wszystkim zainteresowanym stronom możliwość udziału w pracach związanych ze sporządzaniem przedmiotowego projektu, w tym podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 oraz informację o przystąpieniu do opracowania planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000. Zawiadomienia ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty m.in. w siedzibie gmin i starostw, których zasięg działania obejmuje obszar Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz na stronie internetowej organu sprawującego nadzór nad projektem. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnych wykazach. Ponadto zorganizowano cykl spotkań</p>	
--	--	--	--	--

				warsztatowych. w Gminnym Ośrodku Kultury w Celestynowie. Wszelkie informacje o podejmowanych działaniach zamieszczano na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.	
7	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział Warszawa Inspektorat Otwock z siedzibą w Sobiekursku	<p>„Inspektorat WZMiUW w Otwocku wnosi, aby w opracowaniu planów zadań ochronnych dla następujących obszarów Natura 2000: Bagno Całowanie PLH 140001, Bagno Całowanie PLB 140011, Dolina Środkowej Wisły PLB140004, umieścić zapis o możliwości wykonywania przez administratora wód bieżącej konserwacji cieków melioracji wodnych podstawowych bez konieczności uzyskiwania decyzji ustalającej warunki prowadzenia robót”.</p> <p>„Zgodnie z zapisami ustawy Prawo wodne oraz statutem WZMiUW prowadzenie kontroli poziomu wód gruntowych nie należy do obowiązku WZMiUW”.</p>	Uwaga częściowo uwzględniona	<p>Ad. 1. W procesie planowania nie podlegają dyskusji wymogi wynikające z prawa wspólnotowego i krajowego. Plan zadań ochronnych nie jest sposobem na zwolnienie przedsięwzięć ani planów z obowiązujących procedur ocenowych. Należy podkreślić, że proces sporządzania projektu planu zadań ochronnych nie jest miejscem negocjacji dopuszczalności /niedopuszczalności jakichkolwiek inwestycji mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 - wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „<i>Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000</i>”.</p> <p>Ad. 2. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie został wykreślony z kolumny „podmiot odpowiedzialny za wykonanie” załącznika nr 6 do zarządzenia: <i>Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.</i></p>	Uwagi wniesione drogą pisemną w dniu 28 października 2013 r. (data nadania 24 października 2013).

8	Barbara Żarska	<p>„W projekcie Bagno Całowanie PLH 140001 - str. 9: jako zagrożenie potencjalne podano „zalesienie terenów otwartych (drzewa rodzime)” - słusznie, ale dodanie „drzewa rodzime” zmienia sens, jakby drzewa nierodzime nie stwarzały zagrożenia lub stwarzały mniejsze zagrożenie; str. 13: w tabeli nazwy łacińskie lasów i borów bagiennych (punkt 5) powinny być pisane kursywą”.</p> <p>„Generalna uwaga do wszystkich projektów PZO, żeby nazwy łacińskie gatunków i zbiorowisk/siedlisk przyrodniczych były pisane kursywą”.</p>	Uwagi uwzględnione	Dokonano dostosowania zagrożenia potencjalnego „zalesienie terenów otwartych” oraz zweryfikowano treść zarządzenia pod kątem poprawności zapisów nazw łacińskich gatunków i zbiorowisk / siedlisk przyrodniczych.	Uwagi wniesione drogą elektroniczną 25 października 2013 r.
9	Jan Balcerzak	<ol style="list-style-type: none"> 1. „dla siedlisk: 2330, 6120, 6140, 6510 oraz dla motyli, nie wskazano jednych z najistotniejszych zagrożeń jakim są: zaniechanie / brak koszenia oraz zarzucenie pasterstwa, brak wypasu”; 2. „błędnie wpisano działania fakultatywne i obligatoryjne dot. np. umieszczania barierek i tablic, budowy zastawek oraz wycinki zadrzewień”; 3. „nie można znaleźć wspomnianego na stronie 23 załącznika nr 11”. 	Uwagi uwzględnione.	<p>Ad1. Zawarty w zarządzeniu katalog zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony został uzupełniony.</p> <p>Ad2. Zweryfikowano określenia dotyczące działań fakultatywnych i obligatoryjnych.</p> <p>Ad3. Projekt zarządzenia uzupełniono o mapy działań ochronnych planowanych dla motyli, stanowiących przedmioty ochrony, na które powołano się w treści dokumentu.</p>	Uwagi wniesione na Platformie Informacyjno – Komunikacyjnej
10	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Wniosek o zastosowanie do opisu punktów załamania granic obszaru Natura 2000 (załącznik nr 2 do zarządzenia) aktualnego układu współrzędnych	Uwaga uwzględniona	Zastosowano właściwy układ współrzędnych w opisie granic obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z dnia 14 listopada 2012 r.).	Uwagi wniesione drogą elektroniczną 25 października 2013 r.
		Wniosek o weryfikację i uzupełnienie zagrożeń	Uwaga	Zawarty w zarządzeniu katalog zagrożeń dla	

	oraz uzupełnienie opisu zagrożeń zawartych w projekcie planu zadań ochronnych.	uwzględniona.	poszczególnych przedmiotów ochrony oraz ich opis został uzupełniony.
	Wniosek o dodanie kodów do przedmiotów ochrony.	Uwaga uwzględniona	Treść zarządzenia uzupełniono o kody przedmiotów ochrony.
	W zakresie działania dotyczącego nielegalnego poboru piasku –penalizacja osób dokonujących szkody, wniosek o wykreślenie zapisu (działania tego typu określone są w innych aktach prawnych).	Uwaga uwzględniona	Usunięto z zarządzenia zapis dotyczący penalizacji osób dokonujących szkody.
	Wskazanie na zbyt częste (corocznie) przyjęcie kontroli monitoringowych dla motyli.	Uwaga częściowo uwzględniona	Wytyczne w zakresie monitoringu zostały ustalone na podstawie metodyki opracowanej dla gatunków 4038 i 6177 na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Metodyka ta wskazuje, iż stanowiska motyli winny być monitorowane corocznie ze względu na spodziewaną dynamikę liczebności wynikająca z różnych czynników m. in. pogodowych. Dla gatunku 1060 metodyka nie została jeszcze opracowana. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie uwzględniając biologię gatunku 1060 oraz konieczność zapewnienia jednolitości prac na terenie Ostoi Bagno Całowanie, przyjął zasady monitoringu kompatybilne z pozostałymi gatunkami motyli. Jednocześnie Regionalny Dyrektor ochrony Środowiska w Warszawie dopuścił możliwość zmiany częstotliwości kontroli na podstawie wyników uzyskanych w pierwszych trzech latach monitoringu.
	Wskazanie, że w zakresie działania dotyczącego koszenia siedliska 6510 niżowe i górskie łąki	Uwaga uwzględniona	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie dokonał weryfikacji terminu koszenia

		<p>świeże użytkowane ekstensywnie, przyjęto zbyt późny termin koszenia (od 15 sierpnia do 30 września)</p>		<p>siedliska 6510. Termin koszenia został skorelowany z wymogami kulika wielkiego (<i>Numenius arquata</i>), będącego przedmiotem ochrony na terenie obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie PLB140011, którego siedliska zdiagnozowano na łąkach świeżych. Termin koszenia zmieniony został na: od 15 czerwca do 30 września.</p>	
		<p>Wskazanie, że w zakresie monitoringu siedliska 91D0* wskazano termin co 3 lata, optymalnie koniec maja – przełom czerwca i lipca, tymczasem optymalny termin to okres od czerwca do września.</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Wytyczne w zakresie monitoringu zostały określone na podstawie metodyki opracowanej dla siedliska 91D0* na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, która wskazuje jako optymalny termin badań borów bagiennych okres od czerwca do września, z jednoczesnym zaznaczeniem, iż obserwacje można wykonywać o każdej bezśnieżnej porze roku. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie określając termin uwzględnił powyższe wytyczne (wskazany okres: koniec maja – przełom czerwca i lipca, zwiera się w przedziale uznanym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska za optymalny) oraz wyznaczone dla innych siedlisk przyrodniczych terminy monitoringu. Termin monitoringu siedliskowych przedmiotów ochrony w obszarze Ostoja Bagno Całowanie został w maksymalnym stopniu ujednoczony, tak aby umożliwić zebranie jak największej liczby danych przyrodniczych, w możliwie najmniej kosztowy sposób. Należy podkreślić, że metodyka monitoringu prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska wskazuje okresy optymalne do</p>	

				<p>przewodzenia monitoringu jednakże nie przesądza o możliwości prowadzenia badań poza ramami uznanymi za optymalne.</p>	
		<p>„W celach działań ochronnych dokładnie podana jest powierzchnia siedlisk którą należy utrzymać lub odtworzyć. W świetle informacji z dokumentacji PZO, gdzie ocena stanu siedlisk podana jest na podstawie dostępnych danych, bez przeprowadzenia weryfikacji, należy się zastanowić czy wypełnienie podanych celów będzie możliwe w czasie trwania PZO”.</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Do weryfikacji siedlisk przyrodniczych Natura 2000 występujących na terenie Ostoi Bagno Całowanie wykorzystano materiały zawierające mapy roślinności rzeczywistej, wykonane w ostatnich latach na tym obszarze. Ustalono lokalizację oraz powierzchnię, jaką zajmują poszczególne siedliska według różnych źródeł, powierzchnię potwierdzoną przez wszystkie źródła (część wspólną) oraz powierzchnię maksymalną (sumę z wszystkich źródeł) i zakres występujących różnic. Wyniki tych prac różnią się w stosunku do danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych. W ramach prac przeprowadzono wstępną weryfikację terenową, w szczególności w miejscach, w których ujęcia fitosocjologiczne według poszczególnych źródeł znacznie się różniły, w celu oszacowania, które jest najbardziej aktualne. Sprawdzano również obecny stan innych wybranych płatów siedlisk występujących na tym obszarze. Powyższe prace oraz wiedza i doświadczenie eksperta umożliwiły przyjęcie na potrzeby planu zadań ochronnych realnych do osiągnięcia wartości (wypośrodkowanie pomiędzy danymi literaturowymi, a Standardowym Formularzem Danych). Wyznaczone do realizacji cele ochrony odpowiadają powierzchni planowanych do realizacji działań ochronnych. Jednocześnie w planie zadań ochronnych zaznaczono konieczność przeprowadzenia w pierwszych trzech latach</p>	

				obowiązywania planu zadań ochronnych prac terenowych na potrzeby doprecyzowania zapisów przedmiotowego dokumentu. W przypadku gdy dane, zebrane podczas uzupełniania wiedzy o przedmiotach ochrony, wykażą konieczność zmian założeń planu zadań ochronnych podjęte zostaną prace w trybie art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013.627 j.t.).	
		Uwaga dotycząca braku wskazania dalszego postępowania w stosunku do siedliska 91D0*, po dokonaniu pełnego rozpoznania rozmieszczenia istniejących płatów siedliska oraz parametrów jego stanu, to jest: powierzchni, struktury i funkcji oraz perspektyw jego ochrony (załącznik nr 4 Cele działań ochronnych).	Uwaga nie-uwzględniona	Określenie dalszych kroków postępowania nastąpiło w kolejnym punkcie tabeli odnoszącej się do siedliska 91D0*, wskazującym, iż w danym przypadku celem ochrony jest utrzymanie oraz odtworzenie siedliska na powierzchni, która zostanie określona po wykonaniu szczegółowej inwentaryzacji i ustaleniu jego ochrony 91D0*	
		Uwaga do sformułowania określającego podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań „ <i>Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad</i>	Uwaga nie-uwzględniona	Przedmiotowe sformułowanie wynika z wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo z dnia 28 marca 2011 r. znak DON-WP.082.1.7.2011.jb), zgodnie z którymi: „ <i>tego rodzaju zapis wyczerpuje katalog podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych, którymi mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, Skarb Państwa czy gminy, a wskazanie ich należy do zakresu prac koniecznych do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000</i> ”.	

	<i>obszarem Natura 2000</i> ”.			
	Wniosek o weryfikację błędnych zapisów dotyczących działań fakultatywnych i obligatoryjnych np. w zakresie umieszczania barierek i tablic, budowy zastawek oraz wycinki zadrzewień.	Uwaga uwzględniona	Zweryfikowano treść zarządzenia w zakresie zapisów dotyczących działań fakultatywnych i obligatoryjnych.	
	Brak załącznika nr 11 przedstawiającego obszary występowania motyli stanowiących przedmioty ochrony.	Uwaga uwzględniona	Projekt zarządzenia uzupełniono o mapy działań ochronnych planowanych dla motyli, stanowiących przedmioty ochrony, na które powołano się w treści dokumentu.	
	W zakresie działań ochronnych dla motyli zaplanowano walkę z roślinami inwazyjnymi poprzez coroczne wykaszanie. Jednokrotne wykaszanie w ciągu roku nie pozwoli na usunięcie wymienionych roślin inwazyjnych; należy zaplanować co najmniej 2-3-krotne wykaszania w ciągu roku.	Uwaga częściowo uwzględniona	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie planując działania ochronne dla przedmiotów ochrony obszaru Ostoja Bagno Całowanie musiał mieć również na uwadze wymogi ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie PLB140011 (łąki trzęślicowe oraz łąki stanowiące siedliska motyli, stanowią równocześnie siedliska derkacza <i>Crex crex</i>). Ponadto na uwadze trzeba mieć fakt, iż jednym z zagrożeń dla motyli jest intensyfikacja użytkowania łąk polegająca np. na zwiększeniu częstotliwości koszenia. Charakter prac (wykaszanie) wiązać się będzie ingerencją w teren, która jest niekorzystna w przypadku motyli szczególnie w czasie kluczowym dla ich cyklu życiowego. Uwzględniając przedłożoną uwagę Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, wskazał w zarządzeniu konieczność uprzedniej identyfikacji bazy pokarmowej motyli oraz gatunków obcych w płatach siedlisk motyli. Powyższe będzie	

				stanowiąc podstawę do ewentualnej weryfikacji częstotliwości i terminów działania polegającego na walce z roślinami inwazyjnymi.	
		Wniosek o przeredagowanie zapisów załącznika nr 6 do zarządzenia „Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań (...)” i usunięcie zapisów, które wynikają z obowiązujących przepisów prawa	Uwaga uwzględniona	Przeredagowano zapisy załącznika nr 6, w tym usunięto zapisy powielające przepisy wynikające z innych aktów prawa powszechnego.	
		W zakresie działań 7 i 8 zaprojektowanych dla motyli zawartych w tabeli określającej działania Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, wniosek o usunięcie z kolumny „podmiot odpowiedzialny” zapisu „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego (...)”.	Uwaga częściowo uwzględniona	Wnioskodawca w żaden sposób nie uzasadnił wniosku o zmianę zapisu. Analizując ponownie treść przedmiotowych zapisów zdecydowano się na pozostawienie rozszerzonego katalogu podmiotów przy działaniu dot. określenia potrzeby zwiększenia ilości zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych pełniących rolę wiatrochronną (...). Powyższe wynika z faktu, iż na zadanie składa się również czynność polegająca na wysadzeniu wierzby na brzegach części rowów melioracyjnych bądź w środku dużych otwartych powierzchni łąk. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie dokonał jednocześnie uszczegółowienia zapisu działania poprzez dodanie sformułowania „stanowiących siedliska przedmiotowych gatunków motyli”.	
11	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	„Opisując w załączniku nr 2 do zarządzenia punkty załamania granic obszaru Natura 2000, należy stosować układ współrzędnych zgodny z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z dnia	Uwaga uwzględniona	Uwaga wniesiona poza terminem, jednakże stanowi powtórzenie uwag wcześniej wniesionych drogą elektroniczną. Zastosowano właściwy układ współrzędnych w opisie granic obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001.	Uwagi wniesione drogą elektroniczną w dniu 30 października 2013 r.

		14 listopada 2012 r.)”.			
		„Do większości projektów zarządzeń w sprawie ustanowienia projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie załączono uzasadnienia”.	Uwaga nie - uwzględniona	Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.) organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, umożliwi zapoznanie się z niezbędną dokumentacją sprawy, do której należą: 1) założenia lub projekt dokumentu; 2) wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Po przeprowadzeniu udziału społeczeństwa, organ opracowujący projekt dokumentu, rozpatruje uwagi i wnioski oraz dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa (art. 42 ww. ustawy). Projekt zarządzenia wraz z uzasadnieniem i Oceną Skutków Regulacji zostaje przekazany wojewodzie do uzgodnienia w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206). Dotychczasowa praktyka w tym zakresie nie została zakwestionowana zarówno przez wojewodę, jak i Ministra Środowiska.	
12	Wójt Gminy Osieck	„Doprecyzowanie wskazania dotyczącego Miejscowego Planu Zagospodarowania	Uwagi częściowo	Uwagi wniesione do dokumentacji do planu zadań ochronnych, jednakże mają również zastosowanie do	Uwagi wniesione drogą

	<p>Przestrzennego Gminy Osieck dotyczącego ochrony układu hydrograficznego (str. 215 planu). Wskazanie jest zdecydowanie zbyt ogólne. Pozostawienie go bez zmian będzie prowadzić do sporów i nieporozumień przy wykonywaniu prac utrzymaniowych zarówno na cieku podstawowym (Kanał Osiecki), jak również na urządzeniach melioracji szczegółowej (podstawowej): wykaszanie i wycinka zakrzaceń oraz okresowe odmulanie rowów. Sprawa jest bardzo ważna, ponieważ stan urządzeń jest bardzo zaniedbany a brak konserwacji urządzeń melioracyjnych powoduje okresowe zalewanie i podtapianie łąk. Rolnicy zaprzestają wykaszania łąk, które w szybkim tempie zarastają samosiewkami drzew i krzewów. Aby uzyskać cel działań ochronnych w postaci utrzymania terenów otwartych łąk i pastwisk – należy zapewnić właściwe utrzymanie i konserwację istniejących urządzeń melioracyjnych”.</p> <p>„Wykreślenie wskazań dotyczących nie wskazywania w planie zagospodarowania przestrzennego terenów otwartych do zalesienia (str. 215). Na terenie leśnym i do zalesienia oznaczonym symbolem B1.7Ls nie ma już żadnych terenów otwartych. Ze względu na straszne rozdrobnienie gruntów (działki o szerokości 3 m i długości 1 – 2 km) i podmokły teren wszyscy właściciele użytków zielonych zaprzestali rolniczego ich wykorzystywania i</p>	uwzględniona	<p>projektu zarządzenia.</p> <p>Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. Sytuacja taka może dotyczyć np. planów lub studiów, które zostały np. ustanowione przed wejściem Polski do UE albo ustanowione nawet po tym terminie lecz bez właściwej i kompetentnej oceny skutków dla obszaru Natura 2000; lub też ustanowione w czasie, gdy wyznaczenie obszaru Natura 2000 opóźniało się.</p> <p>Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osieck weszła w życie uchwałą Nr XXX/127/01 Rady Gminy w Osiecku z dnia 27 czerwca 2001 roku, a więc przed przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej i wprowadzeniem w krajowy porządek prawny formy ochrony przyrody jaką jest Obszar Natura 2000. W konsekwencji przedmiotowy dokument nie przeszedł stosownej strategicznej</p>	pisemną 23 października 2013 r.
--	---	--------------	--	---------------------------------

		<p>obecnie jest to jeden wielki kompleks leśny. Natomiast teren leśny oznaczony na planie B5.6Ls kilka lat temu został zniszczony przez wielkopowierzchniowy pożar i obecnie właściciele działek odtwarzają jedynie las tam, gdzie rósł wcześniej”.</p>		<p>oceny oddziaływania na środowisko, w tym oceny wpływu zapisów planu na obszar Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie.</p> <p>Mając powyższe na względzie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska dokonał zmiany treści zapisów projektu planu zadań ochronnych. Zrezygnowano ze szczegółowych wskazań do poszczególnych zapisów planu. Jednocześnie określono konieczność weryfikacji zapisów Planu, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych.</p> <p>Jednocześnie informuje się, iż kwestie utrzymania urządzeń melioracyjnych regulują odrębne przepisy prawa, określające m. in. podmioty odpowiedzialne za ww. działania, zaś art. 36 ust. 1. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zm.) wskazuje, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.</p> <p>W konsekwencji powyższego wszelkie prace na urządzeniach melioracyjnych, odpowiednio zaprojektowane w kontekście celów ochrony obszaru Natura 2000, nie będą podlegać ograniczaniu.</p>	
--	--	---	--	---	--

		<p>„Jednocześnie wyjaśniam, że tereny w Pogorzeli przeznaczone pod zabudowę letniskową (B1.3ML) są poza granicami obszaru PLH 140001 Bagno Całowanie. Nieporozumienie polega na tym, że granice obszaru z dyrektywy siedliskowej zostały wyznaczone rozsądnie i merytorycznie. Natomiast granice Obszaru Bagno Całowanie z dyrektywy ptasiej zostały wyznaczone arbitralnie, bezmyślnie, za biurkiem, kreślone na mapie w skali 1:50 000 przez „Nieznanych Sprawców” (bliżej nie określone organizacje ekologiczne), które ten obszar „ptasi” zgłosiły. Nie ma żadnego najmniejszego uzasadnienia dla faktu, że wschodnie granice obu obszarów Bagno Całowanie w Pogorzeli na odcinku od granicy Gminy Celestynów do drogi 805 nie pokrywają się ze sobą”.</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Uwaga odnosi się do różnic w przebiegu granic obszarów Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie i Bagno Całowanie. Uwaga nie jest skierowana do treści zarządzenia.</p> <p>Jednocześnie informuje się, iż zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013. 627 j.t.) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opracowuje projekt listy obszarów Natura 2000 (ze wskazaniem ich proponowanych granic), zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej. Projekt ten wymaga zasięgnięcia opinii właściwych miejscowo rad gmin. Niezłożenie opinii w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu uznaje się za brak uwag. Wyznaczanie odbywa się wyłącznie na podstawie naukowych kryteriów przyrodniczych, a nie ekonomicznych, czy społecznych. Dla obszarów sporządzane są Standardowe Formularze Danych. Zgodnie z instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wszystkie obszary posiadają elektroniczną wektorową granicę prowadzoną w systemach informacji przestrzennej (GIS). Granica ta powinna być opracowana na podstawie referencyjnych źródeł danych przestrzennych o skali nie mniejszej niż 1:50 000 i dokładności terenowej nie gorszej niż 50 m. oraz być opatrzona metadanymi zgodnymi z Dyrektywą INSPIRE. Opcjonalnie, prócz granic w postaci elektronicznej wektorowej warstwy GIS, państwo członkowskie może sporządzić mapy w formacie</p>	
--	--	--	-------------------------------	---	--

				PDF. Plan zadań ochronnych sporządza się do obowiązujących granic danego obszaru Natura 2000 wyznaczonych według opisanych wyżej zasad. W ramach planu zadań ochronnych nie dokonuje się korekty granic. Powyższe podlega oddzielnej procedurze administracyjnej.	
		„W stosunku do obszarów już wcześniej przeznaczonych w planie zagospodarowania przestrzennego Gminy na cele nierolnicze, nieleśne – powinna obowiązywać zasada ochrony praw nabytych”.	Uwaga nie-uwzględniona	Art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obliguje organy gminy do analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy w celu dostosowania planu zagospodarowania przestrzennego do sytuacji rzeczywistej. Gmina ma obowiązek dbania o to, aby uchwały planistyczne nie tylko były uchwalane w zgodzie z prawem, ale by pozostawały w zgodności z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, również wówczas, gdy prawo to ulega zmianom. Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osieck weszła w życie uchwałą Nr XXX/127/01 Rady Gminy w Osiecku z dnia 27 czerwca 2001 roku, a więc przed przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej i wprowadzeniem w krajowy porządek prawny formy ochrony przyrody jaką jest Obszar Natura 2000. W konsekwencji przedmiotowy dokument nie przeszedł stosownej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym oceny wpływu zapisów planu na obszar Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie. Zgodnie z art. 6(1) i 6(2) dyrektywy siedliskowej oraz art. 3(2) i 4(4) dyrektywy ptasiej, państwo	

			<p>polskie – i wszystkie jego organy i podmioty działające w jego imieniu, ma obowiązek:</p> <p>a) uniknięcia wszelkiego pogorszenia stanu przedmiotów ochrony Natura 2000, zarówno antropogenicznego jak i wynikającego z zaniechania właściwej ochrony; także uniknięcia znaczących zakłóceń wobec przedmiotu ochrony;</p> <p>b) podjęcia działań „odpowiednich do potrzeb ekologicznych przedmiotów ochrony”, służących zachowaniu lub odtworzeniu właściwego stanu przedmiotów ochrony.</p> <p>Obowiązki te określają generalny cel ochrony obszaru Natura 2000. Wszystkie organy państwa i podmioty działające w jego imieniu mają obowiązek przyczyniania się, w zakresie swoich kompetencji, do realizacji powyższego celu.</p> <p>Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „<i>Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000</i>” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie</p>	
--	--	--	--	--

				<p>„pułapek na inwestorów”. Sytuacja taka może dotyczyć np. planów lub studiów, które zostały np. ustanowione przed wejściem Polski do UE albo ustanowione nawet po tym terminie lecz bez właściwej i kompetentnej oceny skutków dla obszaru Natura 2000; lub też ustanowione w czasie, gdy wyznaczenie obszaru Natura 2000 opóźniało się.</p> <p>W konsekwencji powyższego w planie zadań ochronnych określono konieczność weryfikacji zapisów Planu, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych.</p> <p>Identyfikacja w planie zadań ochronnych potrzeby zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego nie pociąga za sobą obowiązku dokonania przez gminę takiej zmiany. Jednak identyfikacja taka będzie sygnałem, że zrealizowanie ustaleń takiego planu może napotkać na trudności w postępowaniach ocenowych.</p>	
13	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	„Autorzy planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 tworząc te dokumenty powinni mieć na uwadze uwzględnienie potrzeb i obowiązków nałożonych na administratora rzeki tj, RZGW w Warszawie przepisami prawa, a także to że winny one być tworzone zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju (wyważone działania związane z ochroną obszarów Natura 2000 i interesem społeczno-gospodarczym)”.	Uwaga uwzględniona	<p>Ochrona obszaru Natura 2000 będzie trwała tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych. Transparentność i uspołecznienie procesu Planistycznego ma na celu zbudowanie takiego zrozumienia. Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 opracowany został w wyważeniu celów ochrony obszaru Natura 2000 oraz lokalnych</p>	Uwagi zgłoszone drogą elektroniczną 25 października 2013 r.

				uwarunkowań społeczno gospodarczych. Sposób zorganizowania ochrony obszaru został zaplanowany tak, aby był maksymalnie skuteczny dla przedmiotów ochrony, a minimalnie uciążliwy dla ludzi korzystających z obszaru i ich aspiracji.	
		„Informujemy, że zapis art. 36 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. 2009.151.1220 z późn. zm.) mówi, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2 nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka a także amatorski połów ryb jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. Przy formułowaniu zadań ochronnych powinna być uwzględniona przynależność wód poszczególnych jezior i rzek do obwodów rybackich, ustanowionych rozporządzeniem dyrektora RZGW. Ustalenia PZO nie mogą naruszać praw użytkowników poszczególnych obwodów rybackich, PZO powinien zapewnić prowadzenie gospodarki rybackiej zgodnie z aktualnym pozytywnie zaopiniowanym operatem rybackim”.	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie dotyczy obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie. W granicach Obszaru nie występują jeziora i rzeki przynależne do obwodów rybackich ustanowionych rozporządzeniem dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej.	
		„Informujemy, że wprowadzenie zapisów zawierających postulat utworzenia dodatkowych form ochrony przyrody na obszarach Natura 2000 (...) wpłynie na: - możliwości prawidłowego wykonywania przez Dyrektora RZGW w Warszawie zadań	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie dotyczy obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie. W ramach działań ochronnych przewidzianych w planie zada ochronnych nie przewiduje się utworzenia dodatkowych form ochrony przyrody.	

		<p>wynikających z przepisów ustawy Prawo wodne tj. gospodarowanie wodami, utrzymanie wód, zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego, wdrażanie dyrektyw unijnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwość realizacji oraz wydłużenie i zwiększenie kosztów wykonywania inwestycji, - zwiększenie kosztów funkcjonowania RZGW w Warszawie niewynikające z regulaminu organizacyjnego poprzez narzucenie dodatkowych obowiązków (...) <p>„Plan ochrony obszarów Natura 2000 nie wskazuje źródeł finansowania działań, w związku z powyższym wnioskujemy by nie dopuścić do wprowadzenia dodatkowych form ochrony na obszarach Natura 2000 lub przynajmniej wynegocjować finansowanie przez RDOS skutków wprowadzonych przepisów”.</p>			
		<p>„Zgodnie i art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., o ochronie przyrody (Dz. U. 2009.151. 1220 z późn. zm.) oraz z art. 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla Natura 2000 (Dz. U.2010.34.186), PZO dla obszaru Natura 2000 zawiera określenie zadań ochronnych. Żaden z wymienionych aktów normatywnych nie zawiera upoważnienia do wprowadzania zakazów. Wobec powyższego wprowadzenia jako działań ochronnych zakazów np. zakazu pogłębiania, odmulania i regulacji rzek lub zakazu zarybiania obcymi gatunkami ryb, nie znajduje</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>	<p>Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” działania powinny być zapisane jako czynność do wykonania. Podstawową grupą działań powinny być zadania służące bezpośrednio osiągnięciu celów planu, postawionych dla poszczególnych przedmiotów ochrony. Mogą one dotyczyć np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wykonania określonych czynności ochrony czynnej, b) wdrożenia modyfikacji w stosowanych metodach gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków, c) utrzymania określonych metod gospodarowania w 	

		uzasadnienia”.		siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków. Jak wynika z powyższego zakazy nie stanowią działań ochronnych. Żadne działania ochronne przewidziane w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 nie mają postaci zakazów.	
--	--	----------------	--	---	--

Tabela nr 2. Zestawienie uwag zgłoszonych w ramach ponownych konsultacji społecznych, przeprowadzonych w dniach 25 listopada – 16 grudnia 2013 r., do projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 wraz z informacją o sposobie ich rozpatrzenia.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę do projektu planu zadań ochronnych Ostoja Bagno Całowanie PLH 140001	Treść uwagi do projektu planu zadań ochronnych Ostoja Bagno Całowanie PLH140001	Sposób rozpatrzenia	Uzasadnienie	Uwagi
1	Wójt Gminy Osieck	„W związku z wnioskami do projektów planów zadań ochronnych dla w/w obszarów Natura 2000 przesłanymi w imieniu Gminy Osieck na adres RDOŚ w Warszawie (data wpływu 23.10.2013)5 zwracam się z uprzejmą prośbą o poinformowanie Samorządu Gminy Osieck o etapie rozpatrzenia złożonych wniosków. Dostępny na stronie internetowej RDOŚ w Warszawie ponownie wyłożony projekt (PLB140011 oraz PLH140001) Zarządzenia Dyrektora RDOŚ w Warszawie w sprawie zatwierdzenia planów zadań ochronnych dla obszarów Bagno Całowanie w części dotyczącej Gminy Osieck, nie został niestety zweryfikowany o uwagi i wnioski przesłane do RDOŚ w okresie wyłożenia projektu. Zgodnie z Obwieszczeniem z dnia 04 października 2013 roku uwagi i wnioski zainteresowane strony mogły składać w terminie 21 dni od dnia publicznego wywieszenia obwieszczenia.	Uwaga nie-uwzględniona	Procedura udziału społeczeństwa w opracowywaniu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 określona została w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 42 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie) wymagającego udziału społeczeństwa: 1) rozpatruje uwagi i wnioski; 2) dołącza <u>do przyjętego dokumentu</u> uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa. Jak wynika z powyższego nie ma obowiązku	Uwaga wniesiona 2 grudnia 2013 r. droga pisemną

		<p>Termin ten został przez tutejszy organ dotrzymany.</p> <p>Właściwym do rozpatrzenia wniesionych skarg i wniosków był i jest nadal Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie z tym, że Gmina Osieck nie została poinformowana do dnia dzisiejszego o sposobie rozpatrzenia naszych wniosków. Mając powyższe na uwadze proszę o wyjaśnienie przyczyny nie uwzględnienia przesłanych wniosków, a jednocześnie zwracam się z prośbą o ich wzięcie pod uwagę i zweryfikowanie ponownie wyłożonego projektu Planu Zadań Ochronnych”.</p>		<p>indywidualnego informowania wnioskodawców sposobie załatwienia poszczególnych uwag, zwłaszcza że w trakcie prac nad ostateczną wersją dokumentu wynikła potrzeba ponowienia procedury udziału społeczeństwa.</p> <p>Wójt Gminy Osieck złożył uwagi do projektu planu zadań ochronnych na etapie pierwszej procedury udziału społeczeństwa, która przeprowadzona została w dniach 4- 25 października 2013 r. Obecny wniosek stanowi powtórzenie uwag wniesionych podczas pierwszego udziału społeczeństwa. Wnioskodawca nie rozszerzył zakresu wcześniejszej argumentacji.</p> <p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie dokonał ponownej analizy wniesionych uwag i podtrzymał wcześniej zajęte stanowisko w sprawie, w ramach którego dokonał zmiany treści zapisów projektu planu zadań ochronnych dotyczących wskazań do dokumentów planistycznych (zrezygnowano ze szczegółowych wskazań do poszczególnych zapisów planu i określono konieczność weryfikacji zapisów Planu, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Szczegółowe uzasadnienie zawarto w Tabeli nr 1 uzasadnienia do zarządzenia.</p>	
2	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	„Szczegółowy tryb sporządzania projektów planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 i zakres prac został, określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu	Uwaga uwzględniona	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zweryfikował zapisy zawarte w kolumnie „podmiot odpowiedzialny za wykonanie” załącznika nr 6 do zarządzenia: <i>Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich</i>	Uwaga wniesiona drogą elektroniczną w dniu 13 grudnia 2013 r.

	<p>planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz.186, z późn. zm.), zgodnie z którym dokumentacja PZO dla obszaru Natura 2000 zawiera m.in.: określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących: ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk; monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów; uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.</p> <p>Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie zamieszczono projekty planów zadań ochronnych jak również projekty zarządzeń RDOŚ w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W trakcie analizy przedmiotowych projektów stwierdzono, że Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wskazana jest w sekcji Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności oraz w Module C - ustalenie działań ochronnych (podmiot odpowiedzialny za wykonanie).</p> <p>Pragnę podkreślić, że zaangażowanie ARiMR w prace nad projektami PZO nie może być utożsamiane z odpowiedzialnością ARiMR za realizację jakichkolwiek działań zawartych w PZO. Przedmiotowe zapisy nałożyłyby na</p>		<p><i>wykonanie i obszarów ich wdrażania.</i></p> <p>Z treści zarządzenia usunięto zapisy odnoszące się do odpowiedzialności Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa za realizację działań.</p>	
--	--	--	---	--

		<p>ARiMR zadania nieleżące w jej kompetencjach ustawowych, dlatego też nie ma możliwości umieszczenia ich w jakichkolwiek dokumentach planistycznych dotyczących obszarów Natura 2000. ARiMR została wyznaczona przez Rząd RP do pełnienia roli akredytowanej agencji płatniczej. Zajmuje się wdrażaniem instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udziela pomocy ze środków krajowych.</p> <p>W powiązaniu z PZO rola ARiMR, ogranicza się do kontroli realizacji zadań obligatoryjnych określonych dla obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części wynikających z zasad wzajemnej zgodności. Oznacza to, że przedmiotem kontroli są losowe wybrane gospodarstwa tylko tych rolników, którzy wnioskuje o jakąkolwiek płatność obszarową. Za wykonywanie obligatoryjnych działań ochronnych na terenie działek deklarowanych we wnioskach o przyznanie płatności odpowiedzialny jest więc rolnik (właściciel lub użytkownik gruntów rolnych). Osoba ta może również podjąć decyzję o wykonywaniu działań fakultatywnych.</p> <p>W związku z powyższym, proszę o usunięcie z projektów PZO, zapisów odnoszących się do odpowiedzialności ARiMR za realizację jakichkolwiek działań”.</p>			
3	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w	„W myśl rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu .zadań ochronnych dla obszaru	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga stanowi powtórzenie wniosku złożonego w trybie pierwszego udziału społeczeństwa. Zakres projektu zarządzenia jest zgodny z	Uwagi wniesione drogą pisemną w dniu

Warszawie	<p>Natura 2000 (§ 3, pkt. 6, lit, f) koszt wszelkich działań wykonywanych w ramach PZO musi być oszacowany. Zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w sprawie opracowania planu zadań ochronnych, za wystarczające uznaje się zamieszczenie szacunku kosztów, jedynie w dokumentacji planu. Jednakże dokumentacja projektu planu, nie jest integralną częścią zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, a co za tym idzie, nie jest dokumentem ogólnodostępnym. Jako, że plany zadań ochronnych powinny być oparte na "wspólnym zrozumieniu" potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych, a osiągnięciu tego celu służy między innymi transparentność, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie wnioskuje o zamieszczenie szacunku kosztów realizacji działań ochronnych również w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska”.</p>		<p>załącznikiem nr 1 „Projekt szablonu zarządzenia RDOŚ” do wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”. Powyższy szablon nie przewiduje zawarcia w treści zarządzenia szacunku kosztów realizacji działań ochronnych. Dane te zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.) stanowią integralną część dokumentacji do projektu planu zadań ochronnych. Dokumentacja do planu zadań ochronnych nie stanowi co prawda integralnej części zarządzenia, jednakże w ramach realizacji zasady transparentności została ona udostępniona społeczeństwu w procedurze udziału społeczeństwa.</p>	13 grudnia 2013 r.
	<p>„W załącznikach, w których określono działania ochronne, wielokrotnie, jako podmioty odpowiedzialne za realizację zadań wskazano „właściciela lub posiadacza obszaru, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura . 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego</p>	Uwaga nie-uwzględniona	<p>Uwaga stanowi powtórzenie wniosku złożonego w trybie pierwszego udziału społeczeństwa. Przedmiotowe sformułowanie wynika z wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo z dnia 28 marca 2011 r. znak DON-WP.082.1.7.2011.jb), zgodnie z którymi: „tego rodzaju zapis wyczerpuje katalog podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych, którymi mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, Skarb Państwa czy gminy, a wskazanie ich należy do zakresu prac koniecznych do sporządzenia</p>	

		<p>zarządcę nieruchomości w związku z wykonywaniem przez niego obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”. W przekonaniu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie takie ujęcie podmiotu odpowiedzialnego za realizację zadania jest zbyt ogólne, a jego właściwa identyfikacja nastęca wielu problemów. Również wytyczne, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, w sprawie opracowania planu zadań ochronnych wskazują na znaczenie identyfikacji osób i podmiotów, których zaangażowanie jest potrzebne dla skutecznej ochrony obszaru. Brak skonkretyzowanego podmiotu odpowiedzialnego powoduje rozmycie odpowiedzialności za realizację działań ochronnych, co w konsekwencji może zagrozić ich' niewykonaniem. W związku z powyższym RDLP w Warszawie wskazuje, jako kwestę kluczowa dla przyszłej realizacji zadań ochronnych, uwzględnienie w projektach planów zadań ochronnych konkretnego podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań”.</p>		<p><i>projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”.</i></p>	
		<p>„W załącznikach nr 5 projektów zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Bagno Całowanie PLB140011 oraz PLH140001 przedstawiono wszystkie przedmioty ochrony oraz cele jakie należy osiągnąć poprzez realizację niezbędnych, dla skutecznej ochrony</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Uwaga stanowi powtórzenie wniosku złożonego w trybie pierwszego udziału społeczeństwa. § 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.) wskazuje, że zakres prac</p>	

	<p>obszaru Natura 2000, działań ochronnych. Precyzując cele wykonawca określił pewne minimalne powierzchnie siedlisk chronionych i liczebności gatunków ptaków i motyli, które po 10 latach obowiązywania planu zadań ochronnych należy osiągnąć. Zdaniem RDLP w Warszawie tak precyzyjne określenie zarówno powierzchni siedlisk jak i liczebności gatunków chronionych w obszarze o powierzchni przekraczającej 3 400 ha w przypadku obszaru siedliskowego i 4 200 ha w przypadku ptasiego jest bardzo trudne, a często wręcz niemożliwe. Wykonanie liczeń opiera się na przyjętych metodach statystycznych, które są obciążone błędami. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku określania powierzchni chronionych siedlisk, zważywszy na, jak wskazano w dokumentacji projektowej, niewystarczające rozpoznanie płatów siedlisk. Mając na uwadze powyższe RDLP w Warszawie wnioskuje o złagodzenie zapisów dotyczących minimalnych liczebności gatunku oraz powierzchni siedlisk, poprzez dodanie słowa „około”.</p>		<p>koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje m. in. ustalenie celów działań ochronnych do osiągnięcia w okresie, na jaki jest sporządzany plan zadań ochronnych, umożliwiające monitoring i weryfikację ich osiągnięcia. Wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” wskazują, że cele powinny być sformułowane w sposób konkretny, to jest możliwy do weryfikacji. (...). Uwzględniając posiadane dane przyrodnicze dotyczące liczebności przedmiotów ochrony określono konkretne cele do osiągnięcia w perspektywie 10 lat. Wprowadzenie zapisu „około” skutkowałoby niedookreśleniem celów działań ochronnych.</p>	
	<p>„W załącznikach nr 6 projektu zarządzenia w sprawie obszaru Bagno Całowanie PLB140011 oraz Bagno Całowanie PLH140001, odpowiednio w punktach 4 i 7 określono działania ukierunkowane na ochronę derkacza <i>Crex crex</i>, kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> oraz zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych 6410 i niżowych i górskich łąk świeżych użytkowanych</p>	<p>Uwaga nie uwzględniona</p>	<p>W zarządzeniu jednoznacznie wskazano, iż konieczność realizacji kolejnych zastawek wyniknie z opracowania dotyczącego działań regulujących poziom wód gruntowych oraz zasad monitorowania poziomu wód w obrębie obszaru, przewidzianego do realizacji w ramach działania zawartego w załączniku numer 6 do zarządzenia, w punkcie 6 tabeli określającej działania dotyczące uzupełnienia stanu</p>	

	<p>ekstensywnie 6510. Działanie ochronne w obu przypadkach opisano jako „powstrzymanie spadku poziomu wód gruntowych poprzez odtworzenie lub utrzymanie systemu zastawek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6 zastawek w okolicy wydmy Pękatki; - kolejnych zastawek, których potrzeba utrzymania lub odtworzenia wyniknie z opracowania dotyczącego działań regulujących poziom wód gruntowych oraz zasad monitorowania poziomu wód w obrębie obszaru...". <p>W opisie działania brakuje elementarnych informacji dotyczących planowanego przedsięwzięcia, zaczynając od informacji o wykonaniu niezbędnych ekspertyz hydrologicznych i dokładnej inwentaryzacji, a skończywszy na monitoringu. Zostało zaplanowane odtworzenie lub utrzymanie systemu zastawek bez wykonania ekspertyz hydrologicznych i inwentaryzacji już istniejących (nie wiadomo, czy są jakiegokolwiek zastawki). Budowa lub odtworzenie budowli wodnych bez wykonanej profesjonalnej ekspertyzy może mieć znikomy wpływ na ograniczenie spadku poziomu wód gruntowych, a nawet przyczynić się do niekontrolowanych okresowych susz i podtopień na chronionym obszarze sąsiadującym. Liczba, rodzaj oraz położenie budowli hydrotechnicznych musi znaleźć uzasadnienie w ekspertyzie wykonanej przez specjalistę-hydrologa. Planowanie z góry kolejnych zastawek, w obliczu</p>		<p>wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony. Wykonanie diagnozy warunków gruntowo-wodnych obejmie przygotowanie wytycznych, dotyczących realizacji działań regulujących poziom wód gruntowych oraz opracowanie zasad monitorowania poziomu wód w obrębie obszaru, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określenie potrzeby budowy lub odtwarzania zastawek na terenie obszaru; - określenie lokalizacji i parametrów technicznych planowanych urządzeń wodnych; - określenie liczby i rozmieszczenia urządzeń do monitorowania poziomu wód gruntowych; - określenie zasad i terminów kontroli poziomu wód gruntowych oraz - zaplanowanie działań koniecznych do podejmowania w zależności od uzyskanych wyników monitoringu poziomu wód gruntowych. <p>Jednocześnie, mając na uwadze cel opracowania projektu planu zadań ochronnych (jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000) oraz uwarunkowania terenowe, wskazano miejsce realizacji 6 sztuk zastawek w okolicy wydmy Pękatki (centralna część Obszaru). Szczegółowe określenie sposobu przeprowadzenia robót nastąpi w trybie obowiązujących procedur prawnych koniecznych do przeprowadzenia przed realizacją inwestycji m. in. w trybie art. 118 ustawy o ochronie przyrody. Kwestia rowów melioracyjnych, zarówno istniejących jak i projektowanych, nie jest</p>	
--	--	--	---	--

		<p>pierwotnie wykonanej rzetelnie ekspertyzy hydrologicznej, jest nieuzasadnione. Brak jest również informacji o rowach melioracyjnych, będące sztucznym korytem prowadzącym wodę w sposób ciągły lub okresowy (Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne), zarówno istniejących jak i projektowanych. W dokumencie powinien zostać również określony konkretny materiał stosowany przy realizacji obiektów retencyjnych (np.: materiały pochodzenia naturalnego tj. drewno, kamień). RDLP w Warszawie wnioskuje o uwzględnienie powyższych uwag”.</p>		<p>przedmiotem działania „Powstrzymanie spadku poziomu wód gruntowych poprzez odtworzenie lub utrzymanie systemu zastawek”.</p> <p>Podkreśla się, iż kwestie utrzymania urządzeń melioracyjnych regulują odrębne przepisy prawa, określające m. in. podmioty odpowiedzialne, zaś art. 36 ust. 1. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zm.) wskazuje, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.</p> <p>W konsekwencji powyższego wszelkie prace na urządzeniach melioracyjnych, odpowiednio zaprojektowane w kontekście celów ochrony obszaru Natura 2000, nie podlegają ograniczaniu.</p>	
		<p>„W punkcie 1, odnoszącym się do wydm śródlądowych z murawami napiaskowymi, w opisie zagrożenia sprecyzowano, że „wszystkie siedliska nieleśne będące przedmiotem ochrony na terenie Bagna Całowanie to zbiorowiska nieklimaksowe, całkowicie lub w znacznej mierze półnaturalne, ukształtowane pod wpływem działalności człowieka to, znaczy odlesień i użytkowania głównie kośnego lub pastwiskowego”. RDLP w Warszawie proponuje zastąpienie słowa „odlesień” słowem „wylesień”,</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>	<p>Uwaga skierowana do załącznika nr 4 „Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń”.</p> <p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zweryfikował zapisy zawarte w zarządzeniu i dokonał wnioskowanej korekty.</p>	

	ponieważ wyraz ten jest powszechnie używany w nomenklaturze leśnej.			
	„W punkcie 5, dotyczącym borów i lasów bagiennych 91DO, zidentyfikowano zagrożenie jako „przesuszenie, które intensyfikuje procesy sukcesji. Nowe obszary leśne powodują zmniejszenie areálu siedlisk przyrodniczych chronionych w ramach obszaru Bagno Całowanie". Przedstawiony powyżej opis jest niejasny. Niezrozumiałe jest jakie „nowe obszary leśne" wykonawca projektu ma na myśli i dlaczego odwołuje się do nich w punkcie dotyczącym siedlisk leśnych. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie prosi o wyjaśnienie lub przeredagowanie zapisu”.	Uwaga uwzględniona	Uwaga skierowana do załącznika nr 4 „Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przeredagował zawarty w zarządzeniu opis zagrożeń dla borów i lasów bagiennych.	
	„W punktach, gdzie określono zadania ukierunkowane na ochronę wydm śródlądowych 2330 w kolumnie „obszar wdrażania" wymieniono między innymi działkę 520 (obręb Podbiel) będącą w zarządzie Nadleśnictwa Celestynów. W skład działki wchodzi dwa wydzielania leśne (Leśnictwo Celestynów) 11t (Ls, 10So, 54 lata, 0,88ha) oraz 11s (Ps VI, 0,24ha), RDLP w Warszawie zwraca uwagę, że objęcie zadaniami ochronnymi całej powierzchni działki ewidencyjnej, podczas gdy siedlisko chronione zajmuje jedynie 0,24 ha, a pozostałe 80% działki stanowi 54 letni drzewostan sosnowy, jest zbyt dużym uogólnieniem. Z przedstawionego w projekcie zarządzenia opisu wynika, że na całej działce ewidencyjnej należy między innymi	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga, skierowana do załącznika nr 6 „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych”, stanowi powtórzenie wniosku złożonego w trybie pierwszego udziału społeczeństwa. W ramach określania obszaru wdrażania danego działania wymieniono działki ewidencyjne objęte zadaniem z wyraźnym zaznaczeniem, iż obszar działania odnosi się jedynie do obszarów wykazanych jako siedliska lub potencjalne siedliska: 2330. W konsekwencji zadaniami ochronnymi nie objęto całej powierzchni działki ewidencyjnej, tylko siedlisko chronione na niej zlokalizowane. W takiej sytuacji precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane	

		<p>wykonać jednokrotną wycinkę drzew z wywiezieniem biomasy. Zapis taki w kontekście wymienionej działki nr 520 jest niezrozumiały i nieprecyzyjny, a w momencie realizacji działań ochronnych może doprowadzić do niezawinionej pomyłki. Z uwagi na powyższe RDLP w Warszawie wnioskuje, aby w treści zarządzenia wymienić jedynie tą część działki, którą faktycznie powinno poddać się zabiegom ochronnym (11s)".</p>		<p>działanie będzie chciał wykonać.</p>	
		<p>„W całym załączniku nr 6 pojawia się pojęcie „wymogi uzupełniające”, gdzie doprecyzowane są warunki realizacji działań ochronnych. RDLP w Warszawie prosi o wyjaśnienie pojęcia „wymogi uzupełniające” i doprecyzowanie w jakich okolicznościach wymienione „wymogi” należy spełniać, czy w przypadku wykonania działań fakultatywnych, czy są to warunki dodatkowe ich względem”.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>	<p>Uwaga skierowana do załącznika nr 6 „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przeredagował zawarte w zarządzeniu zapisy dotyczące wymogów uzupełniających.</p>	
		<p>„W punkcie 4, odnoszącym się do ochrony wydm śródlądowych z murawami napiaskowymi 2330 oraz ciepłolubnych śródlądowych muraw napiskowych 6120, jako działanie ochronne, przed wydeptywaniem, zaproponowano „wykonanie drewnianych barierek, ogrodzeń ochronnych”, dalej doprecyzowano, że „określenie potrzeby i miejsc realizacji barierek / ogrodzeń” nastąpi na podstawie uprzedniej kontroli, terenowej, wykonywanej raz do roku. Nie wskazano jednak kto ma dokonywać wspomnianych lustracji terenowych. RDLP w</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>	<p>Uwaga skierowana do załącznika nr 6 „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie doprecyzował zawarty w zarządzeniu zapis dotyczący podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie przedmiotowego działania.</p>	

		<p>Warszawie prosi o uzupełnienie zapisu”.</p> <p>„W odniesieniu do siedlisk chronionych; gdzie nie zaplanowano działań ochronnych, a zadania te zostaną dopiero zaproponowane po dokonaniu szczegółowej inwentaryzacji. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, pragnie wyrazić swoje zaniepokojenie zastosowaniem takiej procedury. Wątpliwości budzi przede wszystkim udział społeczeństwa w trakcie opracowywania zadań ochronnych. „Tradycyjna procedura" konsultowania PZO dopuszcza bardzo szeroki udział stron zainteresowanych, podczas planowania działań już w trakcie obowiązywania PZO, wkład ten wydaje się być zagrożony. Mając to na uwadze RDLP, w Warszawie wnioskuje o zaproponowanie odpowiedniego schematu postępowania, zabezpieczającego możliwość uczestnictwa w projektowaniu działań ochronnych na fragmentach obszaru, gdzie będą one planowane już w trakcie obowiązywania PZO. Zapis o zapewnieniu udziału; stron zainteresowanych w formułowaniu działań ochronnych powinien znaleźć się w treści zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska”.</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Uwaga stanowi powtórzenie wniosku złożonego w trybie pierwszego udziału społeczeństwa. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” przewidzianym w planie działaniem, jeżeli jest taka potrzeba, może być przeprowadzenie prac badawczych lub inwentaryzacyjnych. Działanie takie należy przewidzieć, jeżeli brak wiedzy jest czynnikiem krytycznym dla skutecznej ochrony przedmiotów ochrony. W przypadku gdy zebrane dane wykażą konieczność zmian w zakresie, rodzaju, czy też lokalizacji działań ochronnych, zastosowanie ma art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013.627 j.t.), który stanowi, że w przypadku dokonywania zmiany planu zadań ochronnych stosuje się przepisy ust. 3 i 4 przedmiotowej ustawy. W konsekwencji istnieje obowiązek umożliwienia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udziału w pracach związanych ze sporządzaniem projektu oraz obowiązek zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem</p>	
--	--	--	-------------------------------	--	--

				jest sporządzenie projektu. Również § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.) wskazuje, że zmiany w planie ochrony przeprowadza się w określonym trybie, o którym mowa w § 2 powyższego rozporządzenia, zapewniając udział społeczeństwa.	
4	Nadleśnictwo Celestynów	„W obu projektach PZO wielokrotnie padają liczne odwołania do inwentaryzacji terenowej, która ma mieć miejsce na początku okresu obowiązywania planów. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, w § 3 mówiącym o zakresie prac koniecznych do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych, w ust. 2 oraz ust. 3 wymienia się następujące zadania: zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony oraz ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony. Prace te powinny być wykonane na etapie prac projektowych. Bez tych podstawowych danych nie można projektować zadań ochronnych, mając jedynie ogólnikowo określony obszar ich wdrażania, stan siedliska, konieczność podejmowania działań ochronnych. Ponadto, jeżeli duża część prac inwentaryzacyjnych będzie wykonywana już w trakcie obowiązywania planu, zainteresowane podmioty nie będą miały możliwości złożenia uwag do ujawnionych	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga stanowi powtórzenie wniosku złożonego w trybie pierwszego udziału społeczeństwa. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „ <i>Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000</i> ” podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Projekt planu zadań ochronnych sporządza się na bazie wiedzy o obszarze Natura 2000 jaka jest dostępna i jaką uda się uzyskać podczas procesu planowania. W ramach tego procesu należy przeprowadzić prace terenowe w takim zakresie, jaki jest potrzebny do pilnego zaplanowania ochrony. Jeżeli zostanie zidentyfikowane, że potrzebne jest bardziej gruntowne uzupełnienie wiedzy, która w najbliższej przyszłości będzie potrzebna do ochrony obszaru, może to być jednym z planowanych działań. Przewidzianym w planie działaniem, jeżeli jest taka potrzeba, może być przeprowadzenie prac badawczych lub inwentaryzacyjnych. Działanie takie	Uwagi wniesione drogą pisemną w dniu 16 grudnia 2013 r.

	<p>informacji”.</p> <p>„przedstawione dokumenty zawierają błędy wynikające przede wszystkim z braku dokładnej inwentaryzacji przedmiotów ochrony. Wszelkie prace weryfikujące stan siedlisk lub gatunków powinny zostać wykonane przed przystąpieniem do tworzenia Planów Zadań Ochronnych”.</p>		<p>należy przewidzieć, jeżeli brak wiedzy jest czynnikiem krytycznym dla skutecznej ochrony przedmiotów ochrony. Powyższe zostało uwzględnione w projekcie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH1400001.</p> <p>Niezależnie od precyzyjnej inwentaryzacji, podjęcie poszczególnych działań ma kluczowe znaczenie dla utrzymania / przywrócenia danego przedmiotu ochrony. Dlatego też w stosunku do przedmiotów o ograniczonym stopniu zdiagnozowania zastosowano zasadę przezorności, a więc np. czynną ochronę na powierzchni wyznaczonej wszędzie tam, gdzie kiedyś dany przedmiot ochrony był podawany.</p> <p>W przypadku gdy dane, zebrane podczas uzupełniania wiedzy o przedmiotach ochrony, wykażą konieczność zmian w zakresie, rodzaju, czy też lokalizacji działań ochronnych, zastosowanie ma art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013.627 j.t.), który stanowi, że w przypadku dokonywania zmiany planu zadań ochronnych stosuje się przepisy ust. 3 i 4 przedmiotowej ustawy. W konsekwencji istnieje obowiązek umożliwienia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udziału w pracach związanych ze sporządzeniem projektu oraz obowiązek zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie</p>	
--	--	--	--	--

				<p>określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.</p> <p>Również § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.) nakłada obowiązek przeprowadzenia zmian w planie w określonym trybie, z zapewnieniem udziału społeczeństwa.</p>	
		<p>„W obu projektach PZO do obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie PLH 140001 oraz PLB 140011 padają odwołania do załączników mapowych nr 11 oraz 10, z którymi zainteresowane podmioty nie miały szansy zapoznania się, gdyż nie zostały one udostępnione społeczeństwu. Wszystkie zainteresowane Strony powinny być precyzyjnie poinformowane, czy zaplanowane zabiegi będą dotyczyć terenu, za który są odpowiedzialne (Obszar Natura 2000 Bagno Całowanie PLB 140011, moduł B pkt. 2, 4, 5, moduł C pkt 6 oraz PLH 140001 moduł B pkt. 3, 4, 5, moduł C pkt 6)”.</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Uwaga skierowania do dokumentacji planu zadań ochronnych.</p> <p>Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.), organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie decydując się na udostępnienie dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000</p>	

				<p>Ostoja Bagno Całowanie PLH140001 postanowił nie upubliczniać niektórych załączników graficznych dokumentacji, z uwagi na wrażliwy charakter danych. Ich udostępnienie, w szczególności danych dotyczących lokalizacji gatunków chronionych, rodziłoby zagrożenie ich zniszczenia. Projekt zarządzenia uzupełniono mapy działań ochronnych planowanych dla motyli, stanowiących przedmioty ochrony, na które powołano się w treści dokumentu. Pozostałe obszary działań ochronnych określono za pomocą listy działek ewidencyjnych. Wymienienie działek ewidencyjnych ma na celu określenie w pewnym przybliżeniu miejsc wykonywania działań ochronnych. Podany zapis uwzględnia również wytyczne zawarte w podręczniku PIK (Platforma Informacyjno Komunikacyjna), który wskazuje, iż przy przedstawianiu stanowisk gatunków w formie punktów należy liczyć się z faktem, że określenie precyzyjnie działań ochronnych w formie poligonów na mapie jest utrudnione. W trakcie realizacji planu zadań ochronnych może wystąpić sytuacja, w której działaniem ochronnym objęta będzie tylko część działki. Precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane działanie będzie chciał wykonać, na podstawie zapisu zarządzenia określającego podmiot odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych działań ochronnych „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie</p>	
--	--	--	--	--	--

				zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”.
		„Nadleśnictwo zwraca również uwagę na konieczność dopracowania punktu dotyczącego działania ochronnego na rzecz derkacza <i>Crex crex</i> , kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> oraz zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych 6410, niżowych i górskich łąk świeżych użytkowanych ekstensywnie 6510, polegającego na powstrzymaniu spadku poziomu wód gruntowych poprzez odtworzenie lub utrzymanie systemu zastawek. W opisie działanie brakuje podstawowych informacji dotyczących planowanego przedsięwzięcia: ekspertyz hydrologicznych, dokładnej inwentaryzacji, monitoringu. Wykonanie tego działania ochronnego bez wyżej wymienionych działań budzi wiele zastrzeżeń. Budowa lub odtworzenie budowli wodnych bez wykonanej profesjonalnej ekspertyzy może mieć znikomy wpływ na ograniczenie spadku poziomu wód gruntowych, przyczynić się do niekontrolowanych okresowych susz i podtopień na obszarach sąsiadujących.	Uwaga nie uwzględniona	W zarządzeniu jednoznacznie wskazano, iż konieczność realizacji kolejnych zastawek wyniknie z opracowania dotyczącego działań regulujących poziom wód gruntowych oraz zasad monitorowania poziomu wód w obrębie obszaru, przewidzianego do realizacji w ramach działania zawartego w załączniku numer 6 do zarządzenia, w punkcie 6 tabeli określającej działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony. Wykonanie diagnozy warunków gruntowo-wodnych obejmie przygotowanie wytycznych, dotyczących realizacji działań regulujących poziom wód gruntowych oraz opracowanie zasad monitorowania poziomu wód w obrębie obszaru, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - określenie potrzeby budowy lub odtwarzania zastawek na terenie obszaru; - określenie lokalizacji i parametrów technicznych planowanych urządzeń wodnych; - określenie liczby i rozmieszczenia urządzeń do monitorowania poziomu wód gruntowych;

		<p>Ponadto dokument powinien, określać materiał jaki ma być zastosowany przy budowie obiektów retencyjnych np. materiały pochodzenia naturalnego: drewno, kamień.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - określenie zasad i terminów kontroli poziomu wód gruntowych oraz - zaplanowanie działań koniecznych do podejmowania w zależności od uzyskanych wyników monitoringu poziomu wód gruntowych. <p>Jednocześnie, mając na uwadze cel opracowania projektu planu zadań ochronnych (jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000) oraz uwarunkowania terenowe, w skazano miejsce realizacji 6 sztuk zastawek w okolicy wydmy Pękatki (centralna część Obszaru). Szczegółowe określenie sposobu przeprowadzenia robót nastąpi w trybie obowiązujących procedur prawnych koniecznych do przeprowadzenia przed realizacją inwestycji m. in. w trybie art. 118 ustawy o ochronie przyrody.</p>	
		<p>„Ponadto w wielu przypadkach lokalizacja działań ochronnych podana w dokumentach, jest zbyt ogólna. W załączniku nr 6 do projektu zarządzenia PZO dla Obszaru Natura 2000 Bagno Całowanie PLH 140001, w pkt 1, 2, 4, 8, (str. 16) w lokalizacji działań ochronnych dla siedliska 2330 - wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, została wpisana działka ewidencyjna nr 520 obr. Podbiel, w skład której wchodzi dwa wydzielenia (leśnictwo Celestynów) oddz. 11 t (Ls, 10 So, 54 lata, 0,88 ha) oraz 11 s (Ps VI, 0,24ha). Przedmiotem ochrony jest wydma śródlądowa, która jest zlokalizowana na powierzchni ok. 0,24 ha. W związku z powyższym zapisy wskazujące całą działkę, której</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Uwaga stanowi powtórzenie wniosku złożonego w trybie pierwszego udziału społeczeństwa.</p> <p>Uwaga skierowana do załącznika nr 6 „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych”.</p> <p>W ramach określania obszaru wdrażania danego działania wymieniono działki ewidencyjne objęte zadaniem z wyraźnym zaznaczeniem, iż obszar działania odnosi się jedynie do obszarów wykazanych jako siedliska lub potencjalne siedliska: 2330. W konsekwencji zadaniami ochronnymi nie objęto całej powierzchni działki ewidencyjnej, tylko siedlisko chronione na niej zlokalizowane.</p> <p>W takiej sytuacji precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie</p>	

		<p>prawie 80% stanowi 54-letni drzewostan sosnowy, jako obszar wdrażania działań ochronnych jest błędem. Nadleśnictwo wnioskuje o zmianę zapisu i wymienienie jedynie części działki nr 520 tj. oddz. 11s (Ps, 0,24ha)”.</p>		<p>kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane działanie będzie chciał wykonać.</p>	
		<p>„Wszystkie siedliska przyrodnicze wymienione w tabeli „Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem” (str. 138-148, PLH140001) nie mają określonej powierzchni ich występowania. Żadne z siedmiu siedlisk wymienionych w ww. tabeli nie posiada ustalonej ogólnej oceny stanu ochrony siedliska bądź gatunku. W przypadku gatunków takich jak: czerwończyk fioletek i modraszek telejus ocena stanu ich ochrony również nie została zweryfikowana w terenie, a w przypadku czerwończyka nieparka nie określono żadnych parametrów populacji i siedliska gatunku oraz szans zachowania gatunku czy też innych niezbędnych wskaźników”.</p>	<p>Uwaga nie-uwzględniona</p>	<p>Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235.j.t.), organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Przedmiotowa uwaga skierowana jest do dokumentacji planu zadań ochronnych.</p> <p>Jednocześnie wyjaśnia się co następuje. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. W tym celu konieczne jest m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zebranie, zweryfikowanie, przeanalizowanie i 	

				<p>wykorzystanie istniejących informacji o obszarze Natura 2000;</p> <ul style="list-style-type: none">- ustalenie, jakiej wiedzy i informacji brakuje, następnie zaplanowanie i zorganizowanie jej zebrania / uzupełnienia;- uzupełnienie podstawowych informacji (w zakresie niezbędnym do oceny, jaki jest stan przedmiotów ochrony i czy wymaga pilnych działań). <p>Projekt planu zadań ochronnych sporządza się na bazie wiedzy o obszarze Natura 2000 jaka jest dostępna i jaką uda się uzyskać podczas procesu planowania. W ramach tego procesu należy przeprowadzić prace terenowe w takim zakresie, jaki jest potrzebny do pilnego zaplanowania ochrony. Jeżeli zostanie zidentyfikowane, że potrzebne jest bardziej gruntowne uzupełnienie wiedzy, która w najbliższej przyszłości będzie potrzebna do ochrony obszaru, może to być jednym z planowanych działań. Przewidzianym w planie działaniem, jeżeli jest taka potrzeba, może być przeprowadzenie prac badawczych lub inwentaryzacyjnych. Działanie takie należy przewidzieć, jeżeli brak wiedzy jest czynnikiem krytycznym dla skutecznej ochrony przedmiotów ochrony.</p> <p>Powyższe zostało uwzględnione w projekcie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH1400001.</p> <p>Niezależnie od precyzyjnej inwentaryzacji, podjęcie poszczególnych działań ma kluczowe znaczenie dla utrzymania / przywrócenia danego przedmiotu ochrony. Dlatego też w stosunku do przedmiotów o</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>ograniczonym stopniu zdiagnozowania zastosowano zasadę przezorności, a więc na przykład czynną ochronę na powierzchni wyznaczonej wszędzie tam, gdzie kiedyś dany przedmiot ochrony był podawany.</p>	
		<p>„Autorzy projektu PZO, PLH140001 powołując się na zasadę przezorności proponują czynną ochronę powierzchni cennych siedlisk przyrodniczych mogących występować tylko potencjalnie lub w miejscach gdzie mogą zostać odtworzone. Wiąże się to z kosztownymi zabiegami ochronnymi (m.in. grodzienia ochronne drewnianymi barierkami, załącznik nr 6 pkt 4 str. 19 projektu zarządzenia PZO Bagno Całowanie PLH 140001), wykonywanymi w trudno dostępnym terenie, bez pewności czy poniesione nakłady mają przyrodnicze uzasadnienie, nie wspominając już o aspekcie ekonomicznym. Z ww. powodów brak dokładnej inwentaryzacji przedmiotów ochrony może budzić sprzeciw podmiotów odpowiedzialnych za wykonywanie zaplanowanych w PZO działań ochronnych”.</p>		<p>Zgodnie z art. 6(1) i 6(2) dyrektywy siedliskowej oraz art. 3(2) i 4(4) dyrektywy ptasiej, państwo polskie – i wszystkie jego organy i podmioty działające w jego imieniu, ma obowiązek:</p> <p>a) uniknięcia wszelkiego pogorszenia stanu przedmiotów ochrony Natura 2000, zarówno antropogenicznego jak i wynikającego z zaniechania właściwej ochrony; także uniknięcia znaczących zakłóceń wobec przedmiotu ochrony;</p> <p>b) podjęcia działań „odpowiednich do potrzeb ekologicznych przedmiotów ochrony”, służących zachowaniu lub odtworzeniu właściwego stanu przedmiotów ochrony.</p> <p>Obowiązki te określają generalny cel ochrony obszaru Natura 2000. Wszystkie organy państwa i podmioty działające w jego imieniu mają obowiązek przyczyniania się, w zakresie swoich kompetencji, do realizacji powyższego celu.</p> <p>Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Projekt planu zadań ochronnych sporządza się na bazie wiedzy o obszarze Natura 2000 jaka jest dostępna i jaką uda się uzyskać podczas procesu planowania. W</p>	

				<p>ramach tego procesu należy przeprowadzić prace terenowe w takim zakresie, jaki jest potrzebny do pilnego zaplanowania ochrony. Jeżeli zostanie zidentyfikowane, że potrzebne jest bardziej gruntowne uzupełnienie wiedzy, która w najbliższej przyszłości będzie potrzebna do ochrony obszaru, może to być jednym z planowanych działań.</p> <p>Przewidzianym w planie działaniem, jeżeli jest taka potrzeba, może być przeprowadzenie prac badawczych lub inwentaryzacyjnych. Działanie takie należy przewidzieć, jeżeli brak wiedzy jest czynnikiem krytycznym dla skutecznej ochrony przedmiotów ochrony. Powyższe zostało uwzględnione w projekcie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH1400001. Niezależnie od precyzyjnej inwentaryzacji, podjęcie poszczególnych działań ma kluczowe znaczenie dla utrzymania / przywrócenia danego przedmiotu ochrony. Dlatego też w stosunku do przedmiotów o ograniczonym stopniu zdiagnozowania zastosowano zasadę przezorności, a więc np. czynną ochronę na powierzchni wyznaczonej wszędzie tam, gdzie kiedyś dany przedmiot ochrony był podawany.</p> <p>Zaprojektowane działania ochronne zostały skorelowane z celami ochrony, które wynikają m. in. z danych zawartych w Standardowym Formularzu danych. Rzeczpospolita Polska zgłaszając obszar Ostoja Bagno Całowanie do włączenia do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 określiła dane przyrodnicze charakteryzujące</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>przedmiotowy Obszar i zobowiązała się utrzymać poszczególne przedmioty ochrony na odpowiednim poziomie. Przyjęte w planie zadań ochronnych cele ochrony uwzględniają to zobowiązanie, zaś realizacja zaprojektowanych działań ochronnych ma na celu utrzymanie / przywrócenie dobrego stanu zachowania przedmiotów ochrony. Realizacja działań wpłynie pozytywnie na Obszar.</p> <p>W przypadku gdy dane, zebrane podczas uzupełniania wiedzy o przedmiotach ochrony, wykażą konieczność zmian w zakresie, rodzaju, czy też lokalizacji działań ochronnych, zastosowanie ma art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013.627 j.t.), który stanowi, że w przypadku dokonywania zmiany planu zadań ochronnych stosuje się przepisy ust. 3 i 4 przedmiotowej ustawy. W konsekwencji istnieje obowiązek umożliwienia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udziału w pracach związanych ze sporządzaniem projektu oraz obowiązek zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.</p> <p>Również § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.) nakłada obowiązek przeprowadzenia zmian w planie w określonym trybie, z zapewnieniem udziału społeczeństwa.</p> <p>Realizowanie założeń planu jest dobrowolne i oparte na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych. Dlatego m. in.</p> <ul style="list-style-type: none">- proces planowania poddany był szerokiej dyskusji;- sposób zorganizowania ochrony obszaru, uwzględnia konieczność zapewnienia maksymalnej skuteczności dla przedmiotów ochrony oraz minimalnej uciążliwości dla ludzi korzystających z obszaru i ich aspiracji;- większość działań ochronnych dostosowana została do wymogów wynikających z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, w konsekwencji czego ochrona obszaru realizowana jest w ramach pakietów rolno środowiskowych, do których przystąpiły / przystąpią poszczególne podmioty,- realizacja poszczególnych działań przewidziana jest w porozumieniu z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. <p>Podany przykład grodzenia ochronnego siedlisk 2330 i 6120 jest skrajny. Powyższe działanie wykonywane będzie jedynie w ostateczności, gdy stwierdzone zostanie na podstawie kontroli terenowej niszczenie powyższych siedlisk, w skali która może zagrażać ich zachowaniu. Dotychczas zjawisk takich nie odnotowano na terenie obszaru Ostoja Bagnie</p>	
--	--	--	--	--	--

				Całowanie. Sytuacja taka może się utrzymywać przez najbliższe lata, a w konsekwencji działanie to zostanie ograniczone jedynie do kontroli terenu prowadzonej raz do roku przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.
		„W projekcie PZO Bagno Całowanie PLH 140001 str. 59 oraz PLB 14 0011 str. 50 w tabeli mówiącej o strukturze własności i użytkowania gruntów w pozycji „Lasy”, nie zostały ujęte lasy będące własnością Skarbu Państwa czyli PGL LP. Zapis mówiący o wszystkich lasach jako „Inna” forma własności, jest nieprawdziwy”.	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga stanowi powtórzenie wniosku złożonego w trybie pierwszego udziału społeczeństwa. Uwaga dotyczy dokumentacji do planu zadań ochronnych, która nie podlega opiniowaniu i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie PLH140001. Jest to materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Lasy stanowiące własność PGL LP zostały wyszczególnione w paczce danych sporządzonej na potrzeby Platformy Informacyjno - Komunikacyjnej.
		„Nadleśnictwo Celestynów zwraca uwagę na fakt, iż w projektach PZO nie zawarto żadnych informacji na temat działań ochronnych dotyczących Rezerwatu Przyrody „Na Torfach””.	Uwaga nie-uwzględniona	Uwaga stanowi powtórzenie wniosku złożonego w trybie pierwszego udziału społeczeństwa. Uwaga dotyczy dokumentacji do planu zadań ochronnych. Przedmiotowy plan zadań ochronnych został sporządzony zgodnie z art. 28 ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186 ze zm.), które nie nakładają obowiązku uwzględniania w ramach planu zadań ochronnych działań ochronnych dotyczących rezerwatu przyrody (w ramach planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 działania

				<p>ochronne projektowane są dla przedmiotów ochrony, a nie krajowych form ochrony przyrody). Żaden z przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 nie został zlokalizowany na terenie rezerwatu przyrody „Na Torfach”, dlatego też nie zaprojektowano na jego terenie żadnych działań ochronnych. W projekcie planu zadań ochronnych nie uwzględniono również działań realizowanych w ramach ochrony krajowej formy ochrony przyrody, gdyż dla przedmiotowego rezerwatu nie opracowano planu ochrony ani zadań ochronnych, które mogłyby znaleźć swe odzwierciedlenie w zapisach zarządzenia.</p>	
--	--	--	--	--	--

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628, 842).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, 1238), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 8 904 146 zł (słownie: osiem milionów dziewięćset cztery tysiące sto czterdzieści sześć złotych) w przeciągu 10 lat obowiązywania planu zadań ochronnych. Przy ocenie wpływu regulacji na sektor finansów publicznych uwzględniono fakt, iż część zaprojektowanych w planie zadań ochronnych działań ochronnych odpowiada wymogom odpowiednich wariantów pakietu rolnośrodowiskowego. Przystąpienie poszczególnych podmiotów do pakietu rolnośrodowiskowego umożliwi finansowanie działań ochronnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W konsekwencji koszty wdrożenia przedmiotowej regulacji zależą od ilości podmiotów, które zdecydują się na przystąpienie do Programu. Skutki finansowe przedmiotowej regulacji wynikać będą z realizacji zaprojektowanych w planie zadań ochronnych działań ochronnych (wykonywanych poza pakietem rolnośrodowiskowym) i monitoringu, których koszty mogą być finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, 938, 1646);
- 2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego

lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność przeprowadzenia badań inwentaryzacyjnych oraz monitoringowych spowoduje wzrost zatrudnienia w ramach działu „Badania naukowe i prace rozwojowe” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 r., Nr 251, poz. 1885 zał., ze zm.). Konieczność realizacji poszczególnych działań ochronnych lokalnie wygeneruje zapotrzebowanie na wykonywanie usług w zakresie działów „Chów i hodowla zwierząt” oraz „Działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach”. Realizacja planu zadań ochronnych wpłynie na atrakcyjność terenu objętego obszarem Natura 2000 Ostoja Bagno Całowanie, a tym samym spowoduje wzrost zatrudnienia w działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej.